

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΕΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΔΩΡΕΑΝ

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 26
www.koinonikikainotomia.gr

ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2019

ΕΚΔΟΤΗΣ: Μ.Κ.Ο. «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ»
Υπεύθ. Σύνταξης: Δημ. Ηλιάκης, τηλ. 6974322338

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΤΙΣ 31 ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ ΠΟΥ ΕΧΕΙ 31 ΗΜΕΡΕΣ

ΣΚΕΨΟΥ... ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ

Στην καθημερινότητα της κοινωνικής και επαγγελματικής ζωής μας, αγωνιζόμαστε να εκπληρώσουμε τις υποχρεώσεις μας, να ξεπεράσουμε τα εμπόδια και να προσφέρουμε αποτελεσματικά γνώσεις και υπηρεσίες μας.

Τι εμπόδια συναντά ο κάθε πολίτης το γνωρίζει ο καθένας, με αποτέλεσμα συνήθως να μειώνεται ή και να ακυρώνεται κάθε προσπάθεια.

Δεν είναι οι άνθρωποι που βάζουν μπροστά μας τα εμπόδια. Είναι οι Διοικητικές αποφάσεις της κάθε εξουσίας και οι Νόμοι που επιτρέπουν ή παραβλέπουν την ύπαρξη εμποδίων. Σε αρκετές περιπτώσεις αυτό είναι σκόπιμο. Ας σκεφτούμε λοιπόν ότι αυτές τις Διοικητικές Πράξεις ή Νόμους, καθιέρωσαν κάποιοι συμπολίτες μας για κάποιους λόγους και ας ρωτήσει ο κάθε πολίτης τον εαυτό του.

Τι κάνει για να αντιμετωπίσει την μετ' εμποδίων ζωή του;

Από τη μια μεριά προσπαθεί με κάθε τρόπο να ξεπεράσει το ατομικό του εμπόδιο σε κάθε δράση.

Από την άλλη όμως σκέφτηκε ποτέ ότι πρέπει

◀ Η ατομική διαμαρτυρία ξαναφέρνει τα ίδια πράγματα, με άλλο τρόπο, σε άλλο χρόνο.

όχι μόνο να λύσει πρόσκαιρα τα εμπόδια που έχει μπροστά του, αλλά και να σκεφτεί την αιτία που του δημιουργεί το κάθε εμπόδιο το οποίο θα ξαναβρεί μπροστά του και αυτός και οι συμπολίτες του.

Σκέφτηκε ποτέ ότι αυτά τα εμπόδια στηρίζουν την εξαρτησή του από την κάθε εξουσία;

Σκέφτηκε ποτέ ότι άλλοι λύνουν τα προβλήματά τους (με διάφορους τρόπους) εις βάρος του;

Σκέφτηκε τελικά ότι υπηρετεί ο κάθε ισχυρός τον ισχυρότερο σε μία καθημερινή και παντοειδή πάλη πως θα επιβληθεί ο καθένας μας, αδιαφορώντας για τους συντοπίτες του με τους οποίους συνυπάρχει;

Και γιατί δεν σκεπτόμαστε πιο απλά, πιο χρήσιμα για τον καθένα και πιο δίκαια;

Ας κάνουμε λοιπόν και δεύτερες σκέψεις.

Ας σκεφτούμε και διαφορετικά και να καταλήγουμε για κάθε θέμα όχι μόνο τι θέλουμε ΑΛΛΑ ΠΩΣ ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ.

Τότε με τους συντοπίτες μας ή τις παρέες μας η τους συλλόγους μας, μέσα στα κόμματα το διαφορετικό δεν υποστηρίζεται συνήθως, θα βρούμε με ποιον τρόπο πρέπει να γίνεται κάθε Διοικητική απόφαση και Νόμος δίκαιος και λειτουργικός για όλους που αφορά.

Αυτό οι πολίτες μπορούν να το διεκδικούν. Και πάντα θα το κερδίζουν γιατί η απόψή τους γίνεται πανίσχυρη από το δίκαιο του συνόλου των πολιτών, που περιέχει και αντιδιαστέλεται με μειωμένης ηθικής και αντιλειτουργικές Διοικητικές Πράξεις ή Νόμους.

Για να γίνονται όμως όλα αυτά πρέπει να σκεφτόμαστε πως θα βελτιώσουμε ή θα αλλάξουμε το κάθε νομικό πλέγμα που μας αιχμαλωτίζει.

Σκεπτόμενοι Διαφορετικά, κάνουμε και την ζωή μας Διαφορετική. Όπως την θέλουμε περίπου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΗΛΙΑΚΗΣ

ΛΑΪΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΟΙ ΔΥΟ ΟΨΕΙΣ ΕΝΟΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ

Έχουν γραφτεί χιλιάδες σελίδες παγκοσμίως για το φαινόμενο του λαϊκισμού και τις συνέπειες του, γι αυτό το γλυκό ψέμα που χαϊδεύει ως μια άλλη Σειρήνα τα αυτιά των λαών, για να τους παρασύρει στον όλεθρο. Και αν ο λαϊκισμός ως ιδέα και περιεχόμενο είναι το ψέμα, οι δήθεν εύκολες λύσεις και η δημιουργία εχθρών, ώστε να διεγερθεί το θυμικό και αναισθητοποιηθεί το λογικό, ο ελιτισμός από την άλλη, μοιάζει να είναι η αναισθητοποίηση του θυμικού και η έξαρση του λογικού σε τέτοιο βαθμό που να προκαλεί την ίδια ζημιά με τον λαϊκισμό, αν και από διαφορετικό δρόμο και διαφορετικά κίνητρα.

Ο λαϊκισμός από την μία βρίσκει έδαφος στην αμάθεια, την ημιμάθεια και στην ρηχότητα της σκέψης, ο ελιτισμός από την άλλη βρίσκει έδαφος στους μορφωμένους, στους καλλιεργημένους και στους κύκλους των οικονομικά ισχυρών.

Και βρίσκει εκεί έδαφος, διότι λόγω της γνώσης και της οικονομικής ευμάρειας, αυτοί οι κύκλοι νιώθουν έξω από τον κορμό της κοινωνίας, νιώθουν ότι δεν χρειάζονται την κοινωνία, αντιθέτως η κοινωνία χρειάζεται αυτούς είτε για να επενδύσουν οικονομικά, είτε να για να την οδηγήσουν πνευματικά ή πολιτικά μέσα από τις γνώσεις τους.

Φυσικά, κάθε κοινωνία έχει την πρωτοπορία της και είναι απαραίτητο να τις έχει, το πρόβλημα αρχίζει όταν η ελίτ αποκοπεί από τους χυμούς του συναισθήματος και των αναγκών της κοινωνίας περιφέροντας τον εαυτό της ως μία ασώματη κεφαλή, ως μια άλλη

Μαρία Αντουανέτα, αδιαφορώντας για την ανάγκη της κοινωνίας και υπηρετώντας τον εαυτό της.

Ο λαϊκισμός βρίσκει έδαφος στην αμάθεια, την ημιμάθεια και στην ρηχότητα της σκέψης.

Όταν λοιπόν ο λαϊκισμός παίρνει κεφάλι, φταίει η ελίτ που αποκόπηκε από τον λαό και έχασε την επαφή με την πραγματικότητα, αυτοθαυμαζόμενη και υπηρετώντας την ευδαιμονία της τάξης της.

Νομίζω ότι είναι οικεία η εικόνα των αυτοθαυμαζόμενων και περιαυτολογούντων διανοουμένων στον δημόσιο διάλογο. Αφού τα λένε τόσο σωστά όμως, γιατί επικρατεί ο λαϊκισμός;

Κατά τη γνώμη μου για να πείσει ο λόγος της πρωτοπορίας, οφείλει να γίνει μια συνάντηση, να υπάρξει μια σχέση, ένας γάμος της διανοήσης και της γνώσης, με την λαϊκή συνείδηση και τις ανάγκες της κοινωνίας.

Μόνο από έναν τέτοιο γάμο, θα γεννηθεί εκείνος ο τύπος του πολιτικού όντος, που θα έχει γνώση της ψυχής του λαού, των φόβων του, των ονείρων και των ελπίδων του και που μέσα από την γνώση του και την καλλιέργεια του θα καταφέρει να προχωρήσει την κοινωνία μπροστά.

Ένας τέτοιος πολιτικός λόγος γίνεται πειστικός, ένας τέτοιος λόγος εμπνέει και δημιουργεί ρεύμα πλειοψηφικό και μεταρρυθμιστικό.

Οι μεγάλες πολιτικές φυσιογνωμίες που σφράγισαν και την χώρα μας αλλά και τον κόσμο, ήταν φτιαγμένες από αυτό το κράμα λαϊκότητας και ελιτ.

Η παρατεταμένη ελληνική κρίση, ήταν αποτέλεσμα ακριβώς αυτής της απόκλισης, τόσο στην πρόκληση της, όσο και στην αντιμετώπισή της και εδώ μεγάλο μερίδιο της ευθύνης φέρει και η ευρωπαϊκή ελίτ που αδιαφόρησε για την οδύνη που θα δοκίμαζε η ελληνική κοινωνία στρώνοντας τον δρόμο στον λαϊκισμό και στον φασισμό που απειλεί τώρα και την ίδια.

Γιατί η ανάγκη δεν μπορεί να μην γίνεται σεβαστή, δεν μπορεί η αναληγσία να βαφτίζεται μεταρρύθμιση και η καταστροφή της ζωής του άλλου κάτι το απαραίτητο για την εξυγίανση της οικονομίας. Για να είναι κάτι καλό, πρέπει να είναι καλό για όλους. Ίσως αυτή η φράση να είναι ο πυρήνας μιας νέας θεώρησης των πραγμάτων που θα φέρει και μια νέα πολιτική ιδεολογία που δεν θα βασίζεται πια στην πάλη των συμφερόντων, αλλά στην συνεργασία των συμφερόντων.

Ο σημερινός άνθρωπος είναι τελείως διαφορετικός από τον άνθρωπο του 19ου και του 20ου αιώνα. Η τεχνολογική έκρηξη και η πρόσβαση στην πληροφορία και στην γνώση, έχει αλλάξει την δομή των κοινωνικών τάξεων γι αυτό και οι κυρίαρχες πολιτικές ιδεολογίες του παρελθόντος δεν μπορούν να λύσουν τα προβλήματα.

Αν θέλουμε λοιπόν να κάνουμε κάτι καλό, αυτό το καλό πρέπει να ωφελεί όλους. Κανένας δεν πρέπει να μένει πίσω και έξω από το γενικό καλό που προωθείται. Αν θέλουμε να προχωρήσουμε μπροστά, θα πρέπει να προχωρήσουμε όλοι μαζί.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ. Πώς οι γονείς να βοηθήσουν

Μπορεί το παιδί να μάθει να σκέφτεται; Η σκέψη είναι κάτι που διδάσκεται; Ποιος είναι ο ρόλος των γονιών σε όλα αυτά; Μπορούμε να βοηθήσουμε τα παιδιά μας να σκέφτονται σωστά; Αυτοί και πληθώρα άλλων προβληματισμών απασχολούν έντονα τους διάφορους φορείς, που ασχολούνται με την ανάπτυξη και τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Τέτοια ερωτήματα γεννιούνται και στο μυαλό των γονιών, την ώρα που πρέπει να αποφασίσουν για το πώς θα βοηθήσουν τα παιδιά τους να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν σε μελλοντικούς ενεργούς πολίτες, που θα μεριμνούν για μια ποιοτική ζωή και για μια δίκαιη κοινωνία.

Η ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΚΕΨΗΣ

Ο πρώτος κόσμος του παιδιού όπου ζει, αναπτύσσεται και εξελίσσεται είναι το σπίτι, που αδιαμφισβήτητα αποτελεί για τον άνθρωπο το πρώτο του περιβάλλον μάθησης, δηλαδή το πρώτο του σχολείο.

Κατά τη διάρκεια των πρώτων δύο χρόνων της ζωής του ανθρώπου, η εγγενής περιέργειά του, που οδηγεί στη μάθηση, πραγματώνεται με δεξιότητες όπως η παρατήρηση, η παρακολούθηση, η ψηλάφηση, η ακρόαση, η μίμηση και η μοντελοποίηση της συμπεριφοράς των άλλων. Κάποιες από αυτές τις κουβαλάει ο άνθρωπος από τη στιγμή που γεννιέται ως γενετικές καταβολές και κάποιες είναι επίκτητες δηλαδή διδασκονται, καλλιεργούνται, αναπτύσσονται, ανάλογα με τα ερεθίσματα και τις προκλήσεις του περιβάλλοντος. Τι γίνεται όμως με τις δεξιότητες σκέψης, όταν περάσουν τα δύο πρώτα χρόνια της ζωής μας και όταν απαιτούνται πολύ περισσότερα κίνητρα για μάθηση, από μόνο την περιέργεια;

Οι δεξιότητες σκέψης είναι εξαιρετικά πολύτιμες, διότι αποτελούν το θεμέλιο για κάθε μορφή μάθησης αλλά και το εργαλείο για τη σοφή λήψη αποφάσεων και για την αποτελεσματική εξεύρεση λύσεων στα προβλήματα, που αντιμετωπίζουμε στη ζωή μας. Είναι εξαιρετικά χρήσιμες τόσο στο σχολείο όσο και στη μετέπειτα πορεία του ανθρώπου.

Γονείς και σχολείο μπορούν να αξιοποιήσουν αυτή την εγγενή επιθυμία του παιδιού να μάθει, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη των δεξιοτήτων σκέψης με διάφορες πρακτικές,

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΚΕΨΗΣ: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Τι είναι η σκέψη;

Ένας απλός ορισμός της λέξης «σκέψη» είναι ότι αποτελεί θεμελιώδη λειτουργία του ανθρώπινου και έχει να κάνει με ιδέες, δηλαδή με τη γέννηση ιδεών αλλά και με τη διαχείριση ιδεών, υφιστάμενων ή και νέων.

Ποιες σκέψεις κάνει το μυαλό του ανθρώπου;

Οι σκέψεις που μπορεί να κάνει το ανθρώπινο μυαλό είναι άπειρες. Παραδείγματα αυτών των σκέψεων είναι η ανάκληση πληροφοριών, τα συμπεράσματα, οι προβληματισμοί, οι παραδοχές, ο καθορισμός στόχων, η λήψη αποφάσεων, η δημιουργία, η επίλυση προβλημάτων και άλλα πολλά. Υπάρχουν και σκέψεις που δεν είναι εύκολα διακριτές όπως οι αντιλήψεις, οι πεποιθήσεις και τα πιστεύω.

Ποιες είναι οι βασικότερες δεξιότητες σκέψης;

Κάθε μορφή σκέψης είναι πολύτιμη για τον άνθρωπο. Εδώ, όμως, θα αναφέρουμε δύο βασικές δεξιότητες σκέψης, που αξιολογούνται ως πολύ σημαντικές. Κριτήριο επιλογής των δύο αυτών δεξιοτήτων σκέψης είναι η χρησιμότητα που έχουν στη ζωή μας. Έτσι καταλήγουμε στις εξής:

α) Βασίλισσα των σκέψεων είναι η κριτική σκέψη. Είναι αυτή που κάνει τη ζωή μας πιο εύκολη και με λιγότερα προβλήματα, μια και είναι η σκέψη που σχετίζεται με τη λήψη σωστών αποφάσεων.

β) Άκρως αναγκαία είναι η δημιουργική σκέψη. Είναι η αρχή των πάντων. Από μια στιγμή δημιουργίας ξεκινά κάθε ιδέα, μικρή ή μεγάλη. Και δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι η δημιουργική σκέψη είναι το βασικότερο εργαλείο, με το οποίο συγκροτείται ο πολιτισμός.

Τι είναι η κριτική σκέψη;

Βασικές προϋποθέσεις της κριτικής σκέψης είναι η λογική, η αυτογνωσία, η τιμιότητα, η ευρύτητα πνεύματος, η πειθαρχία και η αποφασιστικότητα. Όλα αυτά τα στοιχεία, ακόμα και η διαχείριση των συναισθημάτων, καλλιεργούνται από νωρίς. Τονίζεται ότι η κριτική σκέψη δεν εξαρτάται από γενετικές καταβολές ή κληρονομικότητα, αλλά είναι επίκτητη. Δηλαδή, ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ και μπορεί κάθε άνθρωπος να την αποκτήσει, με ανάλογη υποστήριξη από το περιβάλλον γύρω του και από το σχολείο.

Τι είναι η δημιουργική σκέψη;

Η δημιουργικότητα, ως είδος σκέψης, είναι εκείνη που παράγει νέες ιδέες, οι οποίες δεν υπήρχαν προηγουμένως, για να αξιοποιηθούν σε διάφορες

πολύ εύκολα να εφαρμόσουμε όλοι οι γονείς.

1. Τονίζουμε συνεχώς στο σπίτι την αξία ανάπτυξης αυτών των δύο βασικών δεξιοτήτων σκέψης, δηλαδή της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας, εφόσον εξηγήσουμε ρητά τι σημαίνουν.

2. Εξηγούμε στα παιδιά τι σημαίνουν οι διάφορες σχετικές έννοιες, όπως: πρόβλημα, απόφαση, κρίση, επιχείρημα, λύση, αντιμέτωπιση, δημιουργία, ιδέα, αναλύω, συγκρίνω, δημιουργώ, συνθέτω, ξεχωρίζω, απορρίπτω, παρατηρώ κ.ά. Αναμένουμε από αυτά και επιμένουμε να χρησιμοποιούν τις λέξεις αυτές,

3. Οργανώνουμε εξωσχολικές και απογευματινές δραστηριότητες, οι οποίες δεν έχουν να κάνουν μόνο με τον ακαδημαϊκό τομέα, δηλαδή με τα μαθήματα του σχολείου, ούτε μόνο με τυποποιημένες διαδικασίες. Αναζητούμε καθημερινές δραστηριότητες, που σχετίζονται με την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα. Τέτοιες δραστηριότητες είναι σίγουρα ο αθλητισμός οι τέχνες, η εκμάθηση ξένων γλωσσών, οι διάφορες έρευνες για θέματα που ενδιαφέρουν από τα παιδιά, οι κύκλοι συζήτησης κ.ά.

4. Παρακινούμε τα παιδιά να παίρνουν αποφάσεις, από μόνο τους. Είναι καλό να αποφασίζουν ακόμα και για θέματα όπως το τι θα φορέσουν ή το τι θα παρακολουθήσουν στην τηλεόραση. Ακόμα, κάθε απόφασή τους είναι καλό να συνοδεύεται από την ανάλογη επεξήγηση.

5. Αναφέρουμε συνεχώς ότι δεν παίρνουμε αποφάσεις, όταν δεν μας το επιτρέπει η συναισθηματική μας κατάσταση, π.χ. όταν είμαστε πολύ λυπημένοι ή θυμωμένοι ή, ακόμα, πολύ ενθουσιασμένοι.

6. Δεν επικρίνουμε και δεν τιμωρούμε το λάθος, με πάσα ευκολία. Το λάθος είναι το πιο δυνατό διδακτικό εργαλείο, που έχουμε στα χέρια μας, γιατί κυοφορεί το σωστό. Φυσικά, εντοπίζουμε τα λάθη - και

τα δικά μας και των παιδιών - και αφήνουμε τα παιδιά να ανακαλύψουν και να εξηγήσουν γιατί είναι λάθη.

7. Δεν φοβόμαστε την αποτυχία. Πίσω από κάθε αποτυχία υπάρχει το χαμόγελο κάποιας επιτυχίας, που πρόκειται να ακολουθήσει. Αφήνουμε το παιδί να αποτύχει, πρώτον, γιατί σημαίνει ότι έχει αρχίσει να προσπαθεί, δεύτερον, γιατί τότε θα αποκτήσει το μεγαλύτερο κίνητρο για να εργαστεί με πάθος για την επιτυχία και, τρίτον, γιατί θα αναλαμβάνει δράση χωρίς να περιμένει την προστατευτική παρέμβαση του γονιού.

8. Καταπολεμούμε την τελειομανία διότι είναι μεγάλη τροχοπέδη για τη δοκιμή. Πολλά παιδιά δεν δοκιμάζουν, διότι ο φόβος της τελειομανίας πλανάται σαν δαμόκλειος σπάθη πάνω από τα κεφάλια τους. Πώς, όμως, θα δημιουργήσουν και πώς θα επιλύσουν προβλήματα αν δεν δοκιμάσουν; Η τελειομανία οδηγεί στην απραξία, αν δεν την προσέξουμε.

9. Δεν προσφέρουμε έτοιμες λύσεις στα προβλήματα, που αντιμετωπίζουμε τα παιδιά. Και δεν μιλάμε μόνο για τα σχολικά προβλήματα αλλά κυρίως για τα καθημερινά και πραγματικά προβλήματα της ζωής, όπως το πώς να διαχειριστούν τον χρόνο τους, πώς να καθαρίσουν το δωμάτιό τους, πώς να ανοίξουν ένα σφραγισμένο κουτί, τι να κάνουν όταν τα πονάει η κοιλιά τους, πώς να φτιάξουν το γάλα τους πριν να πάνε σχολείο

10. Εμείς οι γονείς δεν προβάλλουμε πάντα τον εαυτό μας ως αυθεντία ούτε λέμε ότι μόνο εμείς ξέρουμε το σωστό. Επιτρέπουμε τη γόνιμη αμφισβήτηση, η οποία προκύπτει από σειρά λογικών επιχειρημάτων και συζητάμε μαζί με τα παιδιά για το τι είναι σωστό.

περιπτώσεις της ζωής. Επίσης, η δημιουργική σκέψη είναι το είδος σκέψης που απαιτείται για να εξερευνηθούν πολλές και ποικίλες λύσεις σε κάποιο πρόβλημα, που αντιμετωπίζουμε. Τα αποτελέσματα της δημιουργικής σκέψης είναι πρωτότυπα, μοναδικά και ανοίγουν νέες προοπτικές. Οι αρχαίοι Έλληνες υποστήριζαν ότι η δημιουργία (λέξη με τα συνθετικά δήμος + έργον) είναι εκείνη η νέα ιδέα, που όχι μόνο είναι καινοτόμα και πρωτότυπη, αλλά που επιπρόσθετα ευεργετεί τον δήμο, δηλαδή είναι χρήσιμη και ωφέλιμη για την κοινωνία και τον άνθρωπο γενικά.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΓΟΝΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΚΕΨΗΣ

Εμείς οι γονείς αλλά και κάθε άτομο που συνεισφέρει στην προσπάθεια διαπαιδαγώγησης των παιδιών, έχουμε χρέος να καλλιεργήσουμε τις βασικές δεξιότητες σκέψης στα παιδιά και ιδιαίτερα την κριτική και τη δημιουργική σκέψη.

Το σημείο αυτό, χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Η καθημερινότητα του παιδιού, σήμερα πνίγεται στις ρουτίνες, τις επαναλήψεις, τους κώδικες, τους κανόνες, τον καταναγκασμό οδηγιών και παρατηρήσεων από τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς και τις τυποποιημένες διαδικασίες λύσης προβλημάτων. Αυτό είναι εξαιρετικά επικίνδυνο, διότι οδηγεί στην αναπαραγωγή των ίδιων αποτελεσμάτων, στην ανικανότητα επίλυσης διαφορετικών προβλημάτων, στην ανυπαρξία καινοτόμων δημιουργημάτων και στην επικράτηση της παθητικότητας και του απομονωτισμού.

Πιο κάτω παρουσιάζονται δέκα απλές και καθημερινές πρακτικές, οι οποίες υποστηρίζουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων σκέψης και τις οποίες μπορούμε

ΓΙΑΤΙ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΑΝΑΔΥΕΤΑΙ

Στις μέρες μας η ύπαρξη του κράτους θεωρείται αυτονόητη. Διαμαρτυρούμαστε ότι παρειαφρέει ολοένα και περισσότερο σε υποθέσεις που παλαιότερα θεωρούνταν ιδιωτικές. Μας είναι όμως σχεδόν αδύνατον να φανταστούμε τη ζωή χωρίς αυτό. Στο σημερινό κόσμο, η χειρότερη μοίρα που μπορεί να λάχει σ' έναν άνθρωπο είναι να μην έχει κράτος.

Ένας άνθρωπος μπορεί να ζήσει μια λίγο-πολύ ολοκληρωμένη ζωή δίχως οικογένεια, δίχως μόνιμο τόπο κατοικίας, δίχως θρησκευτική ένταξη, αλλά αν δεν έχει κράτος, είναι ένα τίποτα. Δεν έχει δικαιώματα, δεν έχει ασφάλεια κι οι ευκαιρίες του για μια δημιουργική προσωπική πορεία θα είναι μηδαμινές. Δεν υπάρχει επί της γης σωτηρία έξω από το πλαίσιο ενός οργανωμένου κράτους.

Για τούτη τη συγκέντρωση ισχύος είμαστε αναγκασμένοι να καταβάλλουμε ένα τίμημα – μερικές φορές ένα τίμημα επικίνδυνα υψηλό. Μόνο οι πιο απομονωμένοι και πρωτόγονοι λαοί μπορούν να υπάρξουν δίχως κράτος.

Αφού δεν μπορούμε να ξεφύγουμε από το κράτος έχει σημασία να το κατανοήσουμε. Ένας τρόπος να το πετύχουμε αυτό, είναι να μελετήσουμε την ιστορία του – να εξετάσουμε πως και πότε αναδύθηκε η συγκεκριμένη μορφή οργάνωσης, τι είδους ανάγκες κάλυπτε, σε ποιες αρχές ήταν βασισμένη.

Θα έπρεπε ίσως να ξεκινήσουμε με έναν ορισμό του κράτους. Ένα κράτος υπάρχει κατά κύριο λόγο στην καρδιά και την ψυχή των ανθρώπων του. Αν δεν πιστεύουν ότι το κράτος είναι παρόν, καμία λογική άσκηση δεν θα μπορέσει να το φέρει στη ζωή. Αντί για κάποιο λογισμό λοιπόν, θα ήταν προτιμότε-

ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΙ ΑΠΡΟΣΩΠΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

Από τη στιγμή που θα διασφαλιστεί η μονιμότητα στον χώρο και τον χρόνο, κάνει την εμφάνιση του το δεύτερο σημάδι μιας πιθανής ανάδυσης κράτους: ο σχηματισμός απρόσωπων και σχετικά μόνιμων πολιτικών θεσμών.

Πρέπει να επινοηθούν θεσμοί ικανοί να συνεχίσουν να υφίστανται μετά από μια μεταβολή της ηγεσίας.

θεσμοί που να ενδυναμώνουν το αίσθημα πολιτικής ταυτότητας της ομάδας όταν εμφανιστούν τέτοιου είδους θεσμοί, πληρούται μια κρίσιμη προϋπόθεση για την οικοδόμηση κράτους.

Παρά όλα αυτά, η εμφάνιση εξειδικευμένων θεσμών δεν οδηγεί αναπόδραστα στη δημιουργία κράτους. Οι θεσμοί μπορεί να αναπτυχθούν απλώς και μόνο για την προστασία των ιδιωτικών συμφερόντων των πλουσίων και των ισχυρών. Ένα ισχυρότερο επιχείρημα ενάντια στον υπερτονισμό της σημασίας των μόνιμων θεσμών είναι ότι οι θεσμοί μπορεί να μην είναι παρά εξωτερικά εργαλεία με τα οποία ένας ηγεμόνας (ή μια ηγεμονεύουσα τάξη) ασκεί την εξουσία του πάνω σ' ένα υποτελή λαό. Η ύπαρξη μόνιμων θεσμών δεν αποδεικνύει πως οι

θεσμική δομή και τη νομική υπεροχή του. Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, οι υπήκοοι αποδέχονται την ιδέα 'τοί τα συμφέροντα του κράτους οφείλουν να υπερισχύσουν έναντι οποιουδήποτε άλλου συμφέροντος, ότι η διατήρηση του κράτους συνιστά το ύψιστο κοινωνικό αγαθό.

Το κράτος παρείχε περισσότερη ειρήνη, μεγαλύτερη ασφάλεια και αυξημένες ευκαιρίες για μια καλή ζωή απ' ό,τι οι χαλαρές συνομαδώσεις κοινοτήτων. επομένως έπρεπε να υποστηριχθεί.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Η πόλη-κράτος, συγκρινόμενη με την αυτοκρατορία, αξιοποιούσε τους κατοίκους της με πολύ αποτελεσματικό τρόπο. Όλοι οι πολίτες συμμετείχαν ενεργά στην πολιτική διαδικασία και σε συναφείς δραστηριότητες της κοινότητας. Η ηθική πρόσδεση στο κράτος ήταν ισχυρή σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, πλησίαζε την ένταση του νεότερου εθνικισμού. Ωστόσο, καμιά πόλη-κράτος δεν μπόρεσε να επιλύσει το πρόβλημα της ενσωμάτωσης νέων εδαφών και νέων πληθυσμών, στην υφιστάμενη δομή της ή της συμπερίληψης ενός πράγματι μεγάλου μέρους του πληθυσμού στη πολιτική ζωή. Η πόλη-κράτος είτε γινόταν ο πυρήνας μιας αυτοκρατορίας, είτε παρέμενε μικρή, στρατιωτικά αδύναμη, και αργά ή γρήγορα έπεφτε θύμα ξένης κατάκτησης. Τα ευρωπαϊκά κράτη που αναδύθηκαν μετά το 1100 συνδύαζαν, ως ένα βαθμό, τα προτερήματα τόσο των αυτοκρατοριών όσο και των πόλεων-κρατών.

Παράλληλα, κατάφερναν να συμπεριλάβουν μια μεγάλη μερίδα των κατοίκων τους στην πολιτική διαδικασία, ή τουλάχιστον να τους κάνουν να ενδιαφέρονται γι' αυτήν, ενώ πέτυχαν να δημιουργήσουν ένα αίσθημα κοινής ταυτότητας μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων. Κατόρθωσαν να αξιοποιήσουν καλύτερα τους ανθρώπινους πόρους τους, τόσο από τη σκοπιά της πολιτικής και κοινωνικής δραστηριότητας όσο κι απ' αυτή της ηθικής πρόσδεσης σε σχέση με τις αρχαίες αυτοκρατορίες.

Το ευρωπαϊκό κράτος κατέστη το κυρίαρχο πρότυπο. Κανένα ευρωπαϊκό κράτος δεν μιμήθηκε ένα μη ευρωπαϊκό μοντέλο. Αντίθετα, τα μη ευρωπαϊκά κράτη είτε μιμήθηκαν το ευρωπαϊκό μοντέλο, προκειμένου να επιβιώσουν, είτε υπέστησαν την εμπειρία της αποικιοκρατίας, η οποία εισήγαγε σε αυτά θεμελιώδη στοιχεία του ευρωπαϊκού συστήματος. Το νεότερο κράτος, όπου κι αν το συναντήσουμε σήμερα, είναι βασισμένο στη δομή που αναδύθηκε στην Ευρώπη την περίοδο μεταξύ 1100 και 1600.

ρο να αναζητήσουμε ορισμένα απ' τα σημάδια που μας δείχνουν ότι ένα κράτος αρχίζει να αναδύεται.

Ο ΕΔΑΦΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ

Το πρώτο σημάδι είναι εύκολο να αναγνωριστεί, μιας και είναι εντελώς εξωτερικό. Μια ανθρώπινη κοινότητα, προκειμένου να γίνει κράτος, πρέπει να μένει σταθερή στο χώρο και το χρόνο.

Από γεωγραφικής άποψης, πρέπει να υπάρχει μια βασική εδαφική περιοχή μέσα στη οποία η ομάδα να οικοδομήσει το πολιτικό της σύστημα, μολονότι κάποιος βαθμός διακύμανσης είναι επιτρεπτός στα όρια της.

Ακόμη σημαντικότερες από την ύπαρξη μόνιμων θεσμών είναι οι ενδείξεις 'ότι οι θεσμοί αυτοί αποκτούν ένα όλο και μεγαλύτερο κύρος και μια μία σταθερά αυξανόμενη αυθεντία.

ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ: ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ

Υπάρχουν π.χ. διακαστήρια που να μπορούν να εκδίδουν τελεσίδικες αποφάσεις, δεσμευτικές για το σύνολο του πληθυσμού που κατοικεί σε μια δεδομένη εδαφική επικράτεια; Αποφάσεις που να μην μπορούν να ανατραπούν από καμία άλλη εξουσία;

Υπάρχουν π.χ. διακαστήρια που να μπορούν να εκδίδουν τελεσίδικες αποφάσεις, δεσμευτικές για το σύνολο του πληθυσμού που κατοικεί σε μια δεδομένη εδαφική επικράτεια; Αποφάσεις που να μην μπορούν να ανατραπούν από καμία άλλη εξουσία;

Η ΗΘΙΚΗ ΠΡΟΣΔΕΣΗ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Η παρατήρηση αυτή μας οδηγεί στο τελευταίο, το σημαντικότερο και το δυσκολότερο ανιχνεύσιμο από τα κριτήρια που αναζητούμε: μια μετατόπιση της ηθικής πρόσδεσης των ανθρώπων από την οικογένεια, την τοπική κοινότητα ή τη θρησκευτική ομάδα στο κράτος, και την απόκτηση από μέρους του κράτους της ηθικής αυθεντίας να στηρίζει τη

ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΡΑΤΟΣ

Περίοδος προεκλογική. Και όσοι αλληλομαχούν για τη νομή της εξουσίας, δεν ενδιαφέρονται να εμφανίσουν έστω και ίχνη πολιτικού προγράμματος, πρόθεση μεταρρυθμιστικών πρωτοβουλιών, καποια, προσημαστική έστω, ανησυχία για ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ. Μοιάζει αυτόνοχο ότι οι εκλογές γίνονται μόνο για να κερδηθεί η εξουσία και η εξουσία κερδίζεται μόνο αν κερδηθούν οι εντυπώσεις.

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Γι' αυτό και μανιασμένη η ανταλλαγή απαξιωτικών χαρακτηρισμών, η προσπάθεια να σπιλωθούν οπωσδήποτε οι αντίπαλοι, έστω με αοριστιλογίες και υπονοούμενα εγκλήματα καταλήστευσης του κοινωνικού χρήματος. Αδίστακτος πόλεμος εντυπώσεων.

Το πιο ποταπό και αηδές είναι ότι η αντιμαχία έχει δεδομένη, θεσμικά-νομικά εξασφαλισμένη, την ατιμωρησία κάθε εγκλήματος των αντιμαχομένων-οπωσδήποτε κάθε πολιτικού (κοινωνικού) κακουργήματος, αλλά και κάθε ποινικού (αν υπερβαθούν κάποιες κωμικές προθεσμίες). Έτσι, οι κατηγορίες που αμοιβαία εκτοξεύονται προεκλογικά ουδέποτε αφορούν κομματικές ασυδοσίες: διορισμούς στο Δημόσιο, εξωφρενικούς δανεισμούς του κράτους, υπονόμευση των θεσμών της Δικαιοσύνης, σκόπιμη ανυπαρξία Δημόσιας Τάξης, δραματική υποβάθμιση της Παιδείας, πρωτογονισμό των ΜΜΕ, εγκατάλειψη των πανεπιστημίων στις κομματικές νεολαίες και στον τραμπουκισμό.

Η προεκλογική, μανιασμένη αντιμαχία αφορά μόνο λωποδυσίες κομμάτων και κομματανθρώπων, χρηματισμό τους από τον διεθνή ή εγχώριο υπόκοσμο, κρατικές προμήθειες από το παρεμπόριο – η αμοιβαία

“

Θεμελιώδης προϋπόθεση
δημοκρατίας και λογικής
η πάταξη του παρασιτισμού.

κατασπίλωση παραμένει, πάντοτε και εκ του ασφαλούς, στο πεδίο της πρόκλησης εντυπώσεων.

Καθλώνεται έντεχνα το ενδιαφέρον των πολιτών στο πόσους και ποιους πολιτικούς εξαγόρασε η Novartis ή η Siemens, πόσους και ποιους κροίσους δημιούργησε το κλείσιμο κρατικών βιομηχανιών, με ποια ιδιοκτησίας θαλαμηγούς ή αεροπλάνα ταξιδεύουν, ποια μυθώδη δάνεια έδωσαν οι Τράπεζες με δεδομένη την πτώχευση της χώρας.

Στον πόλεμο των εντυπώσεων αυτά τα θέματα ενδιαφέρουν. Κανένας δεν μιλάει για τη δημογραφική κατάρρευση του Ελληνισμού. Κανένας για τη θεσμικά επιβεβλημένη επικυριαρχία των Ευρωπαίων «εταίρων» μας στα χώματα που, με πολύ αίμα, απελευθέρωσαν κάποτε οι πρόγονοί μας. Κανένας δεν διανοείται να θέσει, ως πολιτικό πρόβλημα, τη συντελεσμένη απώλεια της «ψυχής» μας: γλώσσας, ιστορικής συνείδησης, τρόπου αυτοδιοίκησης ή πολιτισμού μας. «Μοιάζουμε να μην ξέρουμε πια γιατί υπάρχουμε, παρά τους αιώνες και τις χιλιετίες πολιτισμού που έχουμε πίσω μας».

Η υποταγή της πολιτικής στην ολοκληρωτική λογική του μάρκετινγκ αποκλείει ερωτήματα που βασανίζουν τους πολίτες.

ΜΗ ΚΑΛΑΣ ΤΗΝ ΠΙΑΤΣΑ

Κάποτε εις ένα υπουργείον συμπολίτης υπέβαλε μίαν τυπικήν αίτησιν. Ο τμηματάρχης υπάλληλος με νέας αντιλήψεις, την έστειλε αμέσως να πρωτοκολληθή, έγγραψε δε κάτωθεν της αιτήσεως την λέξιν «εγκρίνεται» και είπε εις τον πολίτην: «Περιμένετε μια στιγμή να πάω στον κύριο Διευθυντή να την υπογράψω». Ο Διευθυντής όμως δυστυχώς ήτο εκ των παλαιών υπαλλήλων.

- Πότε υπεβλήθη κύριε τμηματάρχη;
- Προ ενός τετάρτου.
- Και την εγκρίνατε αμέσως;
- Τι μας εμποδίζει;
- Κρατήστε την ακόμη δύο-τρεις ημέρες.
- Υπάρχει κανένας λόγος κύριε Διευθυντά;
- Πρέπει ο πολίτης να εννοήσει την σοβαρότητα της υπηρεσίας!

Όπερ και εγένετο.

«Ελεύθερος Λόγος» 1924.

Ένα πουλί που κάθεται σε ένα δέντρο, ποτέ δεν φοβάται ότι το κλαδί θα σπάσει...

...διότι η εμπιστοσύνη του δεν βρίσκεται στο κλαδί, αλλά στα φτερά του!

Πίστεψε στον εαυτό σου.

Πως οι κυρίαρχοι παραπλανούν τον λαό για να επιβάλλουν τις σκέψεις τους

Αμέσως μετά την Αλωση της Κωνσταντινούπολης η Τουρκική Διοίκηση ήθελε να πείσει τους κυριευμένους λαούς ότι θα διοικεί δίκαια και το εφάρμοσαν παραχωρώντας θρησκευτικές ελευθερίες.

Κι αυτό γιατί οι Οθωμανοί, προκειμένου να οργανώσουν πιο αποτελεσματικά τη διοίκηση του βυζαντινού κόσμου που σταδιακά κατακτούσαν, δεν παραχώρησαν μόνο θρησκευτική ελευθερία σε όσους πίστευαν στη Βίβλο –δηλαδή τους Εβραίους, τους Αρμενίους και τους Ελληνορθόδοξους– αλλά τους έδωσαν και το δικαίωμα να ορίζουν τους θρησκευτικούς τους ηγέτες. Ο καθένας απ' αυτούς τους θρησκευτικούς ηγέτες ήταν υπόλογος απέναντι στον Κυρίαρχο για τη συμπεριφορά του ποιμνίου του και για την καταβολή των φόρων. Όταν κάτι δεν πήγαινε καλά, ο αντίστοιχος ηγέτης –στη δική μας περίπτωση ο Πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης– πλήρωνε, ακόμη και με τη ζωή του.

Αυτή ήταν μια συμφωνία που κλείστηκε αμέσως μετά την Αλωση της Κωνσταντινούπολης. Η πρωτοβουλία ήταν του Μωάμεθ Β' του Πορθητή όταν όρισε πρώτο Οικουμενικό Πατριάρχη τον Γεννάδιο Σχολάριο. Βεβαίως έτσι ο Πατριάρχης και ολόκληρος ο κλήρος έγιναν κατά κάποιον τρόπο, όμηροι του Σουλτάνου.

Εξασφάλισαν όμως το δικαίωμα των χριστιανών να διατηρούν την πίστη τους, να έχουν και

να λειτουργούν τις εκκλησίες τους. Καθώς δε ο Προφήτης Μωάμεθ είχε ορίσει πως στην εξουσία του θρησκευτικού αρχηγού ανήκουν τα της θρησκείας, της δικαιοσύνης και της παιδείας, είχε και ο ορθόδοξος κλήρος το δικαίωμα να λύνει κάμποσες από τις διαφορές του ποιμνίου του σε δικά του, εκκλησιαστικά δικαστήρια και να ιδρύει σχολεία, τα οποία και να επιβλέπει.

ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΟΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ ΔΙΟΙΚΟΥΣΑΝ ΜΕ ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΟΛΟΙ ΟΙ ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ.

Θεωρητικά ο Σουλτάνος θα μπορούσε να εμφανίσει κάθε κατάλοιπο του Βυζαντίου, αφομοιώνοντας με καταναγκασμό τους λαούς. Εδώ όμως συναντούσε το μεγάλο εμπόδιο της θρησκείας του, που του απαγόρευε να εξισλαμίσει διά της βίας – αλλά επίσης του απαγόρευε και να φορολογή βαριά τους μουσουλμάνους.

Επομένως αν όλοι οι κατακτημένοι αλλαξοπιστούσαν, τότε ο Σουλτάνος δεν θα είχε ποιον να φορολογήσει. Κι αν πάλι έκοβε όλα τα κεφάλια όλων των κατακτημένων που δεν είχαν αλλαξοπιστήσει, πάλι δεν θα είχε ποιον να φορολογήσει.

Αυτό μάλιστα ακριβώς υπέδειξε στον Σελήμ Β' (16ος αιώνας) ο Μεγάλος Βεζίρης του, ο Μεχμέτ Σοκόλλης, όταν εκείνος ο Σουλτάνος θέλησε κά-

ποια στιγμή να κάμει όλους τους υπηκόους του μωαμεθανούς.

«Ο,τι διατάξεις, αφέντη», του είπε ο Σοκόλλης, «μόνο να μου πεις μετά από πού θα βρω να γεμίσω τα ταμεία»

Υπήρχε κι ένας πρόσθετος λόγος: οι Σουλτάνοι, που γύρευαν αντιστάθμισμα για να μην είναι υποχείριοι ούτε των Ουλεμάδων, δηλαδή των θρησκευτικών ηγετών, ούτε του στρατού τους, έβλεπαν χρησιμότερη την ύπαρξη των ραγιαδών, της δεξαμενής δηλαδή απ' όπου αντλούσαν τους γενίτσαρους, μια Τρίτη ισχυρή τάξη εξαρτημένη απ' ευθείας από τον θρόνο τους.

Γι' αυτούς λοιπόν –και για μερικούς άλλους λόγους– οι Οθωμανοί έδωσαν σε όσους κατακτημένους πίστευαν στη Βίβλο (δηλαδή στους Χριστιανούς και στους Εβραίους) το δικαίωμα να κρατήσουν τη θρησκεία τους, εξαγοράζοντας την άδεια να κρατήσουν και το κεφάλι τους με την πληρωμή ενός φόρου, του κεφαλικού.

Στο τέλος, οι χριστιανοί αγρότες, όσο κι αν δούλευαν, άλλο δεν κατάφερναν παρά να φτωχαιίνουν, μέχρι που αρκετοί απαυδούσαν. Μάνα μ', σου λέω δεν μπορώ τους Τούρκους να δουλεύω, όπως λέει και το τραγούδι. Έτσι λοιπόν, έβγαιναν στο κλαρί, δηλαδή πάνω στα βουνά και εκεί ζούσαν με κλεψιές.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΦΑΒΟΡΙ

Το “εγώ” των πολιτικών που παραμένει άξεστο, αγενές, προκλητικό και αδιάφορο απέναντι στις ανάγκες ενός τόπου και των ανθρώπων του, είναι μαθηματικά βέβαιο πως δεν θα οδηγήσει στην πρόοδο και την ευημερία!

Της **ANNAΣ - ΤΕΡΕΖΑΣ ΔΑΛΜΥΡΑ**

Και γι αυτό ας είμαστε υποψιασμένοι όλοι...

Πολλώ δε μάλλον όταν οι πολιτικοί επιμένουν να κοιτάζουν αυστηρά και μόνον την προσωπική πορεία τους στα κοινά και τα δημόσια πράγματα, αδιαφορώντας παντελώς για τη σύνθεση και τη συνεργασία, διαδικασίες μέσω των οποίων μπορούν να προκύψουν αποτελέσματα συλλογικά, ουσιαστικά και παραγωγικά!

Διανύουμε ήδη τις πρώτες εβδομάδες στη νέα θητεία σε τοπικό επίπεδο και μερικοί αυτοδιοικητικοί δείχνουν κάκιστη διαγωγή, ή επαναλαμβάνουν όσα είχαμε διαπιστώσει στην προηγούμενη περίοδο και υποψιαζόμασταν πως θα συναντήσουμε ξανά από την πλευρά τους, δεδομένης της επανεκλογής τους ή της συνέχισής τους στα κοινά!

Επειδή μοιάζει κουραστικό να αναφέρει κανείς ξανά και ξανά συμπεριφορές τοξικές, προσβλητικές, εγωκεντρικές και προκλητικές απέναντι στους ίδιους τους δημότες και το νησί, η στήλη αυτή τη φορά θα προτιμήσει να φανεί χρήσιμη αναφορικά με το ποιος πρέπει να γίνει το φαβορί σε αυτήν τη μεγάλη προσπάθεια επιβίωσης κι επικράτησης σε ένα δύσκολο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Έτσι λοιπόν, η διαπίστωση είναι μία: Το φαβορί πρέπει να είναι ο τόπος!

Βάσει αυτής της παραδοχής, πρωτίστως, κρίνεται επιβεβλημένο όλοι εμείς ως δημότες και πολίτες να εστιάσουμε στη θετική διαδρομή, να συνεισφέρουμε με την παραγωγική νοοτροπία μας, να βάλουμε ένα λιθαράκι για την οικοδόμηση ενός κοινού στόχου προσφέροντας τη συνεργασία μας, επιδιώκοντας τη λειτουργία και τη συμμετοχή σε όλες τις Επιτροπές που έχουν θέση οι πολίτες, προκειμένου να “γεννηθούν” προτάσεις, να δρομολογηθούν λύσεις και να παραχθούν πράξεις ευεργετικές για το σύνολο!

Επειδή έχει χαθεί μεγάλο χρονικό διάστημα για τον τόπο, το οποίο και θυσιάστηκε στον εγωκεντρισμό και την αλαζονεία αντιπαραγωγικών προσώπων, πρέπει να γίνει κατανοητό πως σε αυτή τη νέα περίοδο, το στοίχημα είναι μεγάλο, είναι σαφές και ξεκάθαρο: Αν θα πάει μπροστά ο τόπος! Και η λογική σκέψη είναι μία: Να γνωρίζουν όλοι πως αυτοί που θα μείνουν στην ιστορία θα είναι όσοι καταφέρουν να επιτύχουν αποτέλεσμα!

Ως εκ τούτου, χρειάζεται δουλειά από πολίτες και πολιτικούς, από δημότες και αυτοδιοικητικούς ώστε να σμιλευθεί το προβληματικό κι επικίνδυνο “εγώ”, προκειμένου να παραχθεί ένα αποτέλεσμα ικανό για μεταμορφώσεις... που θα προέρχεται από πρόσωπα και προσωπικότητες θετικές!

Στόχος όλων θα πρέπει να είναι η διαφορά!

Η διαφορά για να δημιουργηθεί ένας τόπος περισσότερο δεκτικός στην αλλαγή, στο νέο, το διαφορετικό και τις πρωτότυπες ιδέες, η εφαρμογή των οποίων θα τον ανακουφίσει από καθημερινά προβλήματα σε πόλη και χωριά.

Η διαφορά εκείνη που θα τον κάνει έναν τόπο εγκάρδιο απέναντι στα κοινωνικά προβλήματα, έναν τόπο ανοικτό απέναντι στο “δώρο” που λέγεται λειτουργία του Πανεπιστημίου, έναν τόπο χρήσιμο για κατοίκους κι επισκέπτες, αξιοποιώντας και αναπτύσσοντας ουσιαστικότερα τον πολιτισμό του, έναν τόπο που δεν θα δείχνει υποχώρηση απέναντι στην ανάγκη προάσπισης του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, έναν τόπο που θα παράγει θετικά αποτελέσματα σε όλες τις κατηγορίες της οικονομίας του κι έναν τόπο, στον οποίο η πρόοδος του διπλανού, θα γίνεται υπόθεση όλων!

Ο τόπος μας έχει κρυμμένα - στις μνήμες που τον συνοδεύουν - πολύ θετικά μηνύματα! Εκπέμπει γοητεία, μπορεί να ανακτήσει τις υγιείς δυνάμεις του, αλλά και να “γεννήσει” νέες, υπό μία και μόνη προϋπόθεση: Να επιδιώξουν οι άνθρωποι του να γίνει εκείνος φαβορί στον μεγάλο αγώνα της επικράτησης και όχι το υπερμεγέθες και προβληματικό “εγώ” τους!

Σε τούτη την κρίσιμη χρονική στιγμή λοιπόν, ήρθε η ώρα για τη μεγάλη αλλαγή: Με γενναιότητα να σμιλεύει ο καθένας ό,τι επιβάλλεται στον εαυτό του και ότι απαιτείται για το καλό του τόπου!

Ανατομία της πολιτικής μελαγχολίας

Σήμερα, είμαστε όλο και περισσότερο μάρτυρες ενός εκχυδαϊσμού της γλώσσας της πολιτικής, απλοϊκών και πολωτικών επιχειρημάτων και ενός λόγου που απευθύνεται στους συλλογικούς φόβους των ανθρώπων αντί να καταπιάνεται με τα πραγματικά και καυτά ζητήματα. Μπήκαμε στην εποχή της κορύφωσης της «ψυχοπολιτικής» – της αλληλεπίδρασης μεταξύ ή πολιτικών φαινομένων και ανθρώπινης ψυχολογίας. Διόλου περίεργο λοιπόν που οι περισσότεροι έχουμε κυριευθεί από ένα διαρκές αίσθημα πολιτικής απογοήτευσης. «πολιτική μελαγχολία» είναι το αίσθημα ψυχολογικής βύθισης: ένα μίγμα ενόχλησης, θυμού, απελπισίας, δυσπιστίας, λύπης και εγκλωβισμού.

Προφανώς υπάρχει κάτι το συστηματικά στρεβλό στη σύγχρονη πολιτική. Δεν είναι μόνον η ανεπάρκεια των πολιτικών αλλά και το χάσμα πραγματικότητας και ασυνεννοησίας που τους χωρίζει από τους πολίτες. Εκφράζονται φόβοι για τα ίδια τα θεμέλια της δημοκρατίας, που κινδυνεύει όχι μόνο από την έκρηξη του λαϊκισμού στην Ευρώπη αλλά και από την κυριαρχία των χρηματοοικονομικών θεσμών επί των κρατών, που μπορούν και επηρεάζουν την πολιτική ατζέντα. Η πολιτική μοιάζει πια να είναι όμηρος ανθρώπων με ισχύ και ομάδων με ιδιοτελή συμφέροντα. Η παιδεία, η κουλτούρα, τα κίνητρα, οι ικανότητες και η ηθική υπόσταση των πολιτικών δεν φαίνεται να μετράνε στις μέρες μας.

Σε μια εποχή που οι ιδεολογίες περισσότερο απομακρύνουν τους ανθρώπους μεταξύ τους παρά τους ενώνουν, που είναι καταδικαστικές αντί να προδούν την κατανόηση και τον σεβασμό, εργαζόμαστε για μια απόπειρα ανατομίας της παθογένειας της σύγχρονης πολιτικής. Φιλοδοξούμε να ενθαρρύνουμε όλους μας να απορρίψουμε την πολιτική απάθεια και να πιστέψουμε στην αφύπνιση του ατόμου αλλά και στη συλλογική ισχύ, να αρχίσουμε να σκεφτόμαστε πώς να ενεργοποιηθούμε πολιτικά, έστω και σε μικρή, τοπική κλίμακα.

Η έννοια της βελτίωσης

Για να μιλήσουμε για βελτίωση, να την επιδιώξουμε και να την επιτύχουμε είναι απαραίτητο να δεχτούμε πως αυτό που έχουμε είναι ήδη έστω λίγο καλό, διαφορετικά ψευδόμενα, αδικούμε με την υπερβολή, δεν δεχόμαστε την πραγματικότητα. Για αυτό μιλάμε για βελτίωση και όχι για αλλαγή.

ΑΛΛΑΓΗ = τροποποίηση χωρίς να εξετάζουμε τι είναι καλό και τι δεν είναι, τι αποτελεί αίτιο και τι είναι συγκυριακό [γκρεμίζω αυθαίρετα], άρα η αλλαγή μπορεί να είναι και προς το καλύτερο και προς το χειρότερο.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ = δεχόμαστε ότι κάτι είναι ήδη καλό από κάποιες απόψεις και τροποποιούμε επιλεκτικά απομακρύνοντας τους παράγοντες προβλημάτων και ενισχύοντας τα θετικά του συστήματος με υπευθυνότητα, σταθμίζοντας το κόστος και το όφελος κάθε κίνησης.

Η έννοια της αλλαγής έχει απήχηση στους κοινωνικά δυσαρεστημένους, γι αυτό παγκοσμίως είναι βασική πολιτική τακτική η καλλιέργεια και προώθηση της δυσαρέσκειας με τον προσανατολισμό της κοινής γνώμης σε υπαρκτά ή/και διογκωμένα αρνητικά και τον μελλοντολογικό πολιτικό λόγο των υποσχέσεων, για τις οποίες δεν προβλέπεται

καμία δέσμευση από τα συστήματα ή δεν υπάρχει ρεαλιστική βάση. Η έννοια της βελτίωσης, που υπονοεί ότι κάτι είναι ήδη εν μέρει καλό, δημιουργεί ένα πιο πολιτισμένο κλίμα και αναστέλλει τη στάση του πολιτικού μηδενισμού. Ο πολιτικός μηδενισμός επέρχεται με την τακτική της σταθερής αποδόμησης (του έργου, των προθέσεων ή των αποτελεσμάτων). Ανεξάρτητα λοιπόν από τον όποιο ιδεολογικό προσανατολισμό των μελών του κοινωνικού ιστού, η εκτίμηση των άλλων είναι αλληλένδετη με την εκτίμηση του εαυτού. Είναι απαραίτητο λοιπόν να εκτιμήσουμε τους άλλους ως μέρη του κοινωνικού ιστού στον οποίο συμμετέχουμε και να υπάρχει, σε ένα τόσο δύσκολο έργο, επιμερισμός και όχι αποκλεισμός, κάθε φορά που αυτό γίνεται. Δεν χρειάζεται δηλαδή να διώξει

κανείς τους άλλους για να κάνει κάτι καλό ή να ‘νικήσει’ τους συμπολίτες του με στρατιωτικούς όρους ‘παρατάξεων’ και ‘αναμετρήσεων’ (βλ. Οικονόμου 2009) με βάση ένα αβέβαιης έκβασης και ασαφούς, από τον ψηφοφόρο πολιτικό πρόγραμμα. Όποιος θέλει να κάνει κάτι καλό, ας το κάνει. Δεν έχουμε αυτή τη στιγμή άλλο διαγνωστικό για τα κίνητρα και την προαίρεση, πέρα από την μετέπειτα συμπεριφορά. Αυτό προϋποθέτει τη σταδιακή αποκόλληση από εμπάθη κοσμοειδωλα καταταμαχισμού του κοινωνικού ιστού, στα οποία συχνά οδηγούν οι διάφορες πολιτικές ιδεολογίες, αντανακλώντας μόνο εν μέρει την κοινωνική διαφορετικότητα και παρατείνοντας νοητικά χάσματα τόσο μεταξύ διαφορετικών χώρων, όσο και μεταξύ πολιτών και πολιτευτών.

◀ Είναι δύσκολο να σκέφτεσαι, γι’ αυτό οι περισσότεροι άνθρωποι κρίνουν

Carl Jung

ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ ΟΙ ΑΝΟΙΧΤΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Δύο μέτρα και δύο σταθμά. Η κυβέρνηση προχωράει σε προανακριτική επιτροπή για τους αντιθεσμικούς χειρισμούς στην υπόθεση Novartis. Ωστόσο δεν προτίθεται να κάνει εξεταστική επιτροπή για το πρώτο εξάμηνο του 2015, παρά το γεγονός, ότι κόστισε πολύ στην οικονομία και εξέθεσε τη χώρα διεθνώς. «Δεν ξεχνάμε το πρώτο εξάμηνο του 2015, ωστόσο αυτό έχει κριθεί πολιτικά από τον λαό».

Του **ΝΟΤΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Δηλαδή μια κυβέρνηση κάνει εξεταστικές μόνο για τα θέματα που θεωρεί ότι δεν έχουν κριθεί πολιτικά; Κάποιοι επίσης αρνούνται την εξεταστική για το 2015, υποστηρίζοντας ότι όσα έγιναν το περίφημο εκείνο εξάμηνο έχουν πλέον παραγραφεί.

Πράγματι όλα έχουν παραγραφεί ποινικά έπειτα από δύο εκλογικές αναμετρήσεις. Αυτό που δεν έχει παραγραφεί είναι η ανάγκη της ελληνικής κοινωνίας να μάθει την αλήθεια. Μία εξεταστική επιτροπή δεν συγκροτείται αναγκαστικά για να τιμωρηθεί κάποιος υπεύθυνος.

Αλλά για να πληροφορηθεί η κοινή γνώμη και να καταγραφούν ιστορικά με μαρτυρίες από επίσημες πηγές, με έγγραφα και αναμφιβήτητα ντοκουμέντα, σημαντικά γεγονότα που, στην προκειμένη περι-

**Αν θες τα
ονειρά σου
να γίνουν
πραγματικό
τητα,
μην το παρακάνεις
στον ύπνο.**

πτωση, παραλίγο να οδηγήσουν τη χώρα στα βράχια. Ετσι ώστε να μην επαναληφθούν τα ίδια λάθη στο μέλλον και να μη βρεθεί κάποιος πολιτικός ή πλίτης που να πει ότι δεν ήξερε τι έγινε την περίοδο εκείνη. Η γνώση των πραγματικών δεδομένων αποτελεί μεγάλη παρουσία για τη δημοκρατία.

Δυστυχώς, η ελληνική Βουλή (και ίσως με την ευκαιρία της αναθεώρησης του Συντάγματος θα έπρεπε να προβλεφθεί μια αλλαγή) δεν έχει άλλη δυνατότητα να ερευνήσει σε βάθος κάποιο σημαντικό ζήτημα που

απασχολεί τη χώρα, πέραν από τη δημιουργία μιας εξεταστικής επιτροπής γι' αυτό. Με άλλα λόγια, όπως το Αμερικανικό Κογκρέσο συγκρότησε μία ad hoc επιτροπή για να ερευνήσει σε βάθος την επίθεση της Αλ Κάιντα στους Δίδυμους Πύργους το 2001 και συνέταξε ογκώδες πόρισμα, εξεταστικές επιτροπές θα πρέπει να γίνονται και στην Ελλάδα σε περιπτώσεις εθνικών συμφορών ή κρίσεων. Θα έπρεπε να είχαν π.χ. ερευνηθεί σε βάθος τα τελευταία χρόνια τόσο η κρίση των ιμίων και η παραλίγο πολεμική σύρραξη με την Τουρκία το 1996, η απίστευτη υπόθεση των υποκλοπών κατά της κυβέρνησης το 2004 καθώς και η αυτοκαταστροφική χρεοκοπία του 2009.

Και εν πάση περιπτώσει. Δεν νοείται μία κυβέρνηση να κάνει προανακριτική επιτροπή για τις εξωθεσμικές παρεμβάσεις ενός υπουργού και να αγνοεί τη βαθιά πληγή που προκάλεσε η κρίση του 2015 και κόντεψε να σακατέψει για πάντα τη δημοκρατία στη χώρα.

Τα λεφτά μπορούν να αγοράσουν:
Κρεβάτι αλλά όχι ύπνο.
Βιβλία, αλλά όχι μυαλά.
Φαγητό, αλλά όχι όρεξη.
Φάρμακα, αλλά όχι υγεία.
Καλοπέραση, αλλά όχι ευτυχία.

ΨΗΦΟΣ ΑΠΟΔΗΜΩΝ - ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΡΑ

Ας καταργήσουμε επιτέλους τις παρωχημένες έννοιες του ετεροδημότη, του ορισμού ενός εκλογικού κέντρου για κάθε εκλογέα.

Η τεχνολογία μας δίνει τη δυνατότητα.

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΗ**

Για να τελειώνουμε με αυτή τη συζήτηση περί εκλογών του εξωτερικού, ας ξεκινήσουμε από τα απλά. Το Σύνταγμα μας (άρθρο 51 παράγραφος 3) ορίζει ότι δεν μπορεί να περιοριστεί το εκλογικό διακρίωμα παρά μόνο λόγω ηλικίας ή καταδίκης. Δεν υπάρχουν εκλογείς του εξωτερικού! Την ημέρα των εκλογών κατά την οποία αυτές διενεργούνται ταυτόχρονα στην επικράτεια (51 παρ. 4) υπάρχουν εκλογείς που βρίσκονται έξω από την επικράτεια. Αυτοί, όσοι είναι εκτός επικράτειας εκείνη την ημέρα, μπορεί να ψηφίσουν με επιστολική ψήφο ή με άλλο πρόσφορο μέσο (51 παρ. 4).

Γι' αυτούς που είναι εντός επικράτειας το Σύνταγμα δεν ορίζει ότι πρέπει να ψηφίσουν σε συγκεκριμένο εκλογικό κέντρο. Μπορούν να ψηφίσουν

παντού. Αρκεί να διαπιστωθεί ότι δεν έχουν διπλοψηφίσει. Αυτονόητα αν έχουμε σε κάθε εκλογικό κέντρο σύνδεση με μια κεντρική βάση μπορούμε να ελέγξουμε αν ο τάδε ή ο δείνα δεν έχει ψηφίσει και να καταγράψουμε ότι ψηφίσε. Μπορεί να γίνει; Εδώ οι φοβερές και τρομερές πανελληνίες εξετάσεις γίνονται με τη χρήση του δικτύου Η/Υ των σχολείων. Εκλογές δεν μπορεί να γίνουν;

Αρα με τον νόμο που θα ψηφιστεί μπορούμε να αποφασίσουμε ότι εντός επικράτειας οι εκλογείς είναι δύο κατηγοριών: αυτοί που ψηφίζουν στην εκλογική περιφέρεια που είναι τοποθετημένοι και άρα μπορούν να ψηφίσουν για τους βουλευτές αυτής της εκλογικής περιφέρειας (άρθρο 54), και τους άλλους που ψηφίζουν σε άλλη περιφέρεια και άρα μπορεί να ψηφίσουν υπέρ των βουλευτών Επικρατείας.

Η απλοποίηση και ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας σχετικά με τη διαδικασία θα βοηθήσει να τηρηθεί και το άρθρο 52, που λέει ότι οφείλουν όλοι οι λειτουργοί της Πολιτείας να διασφαλίζουν την ελεύθερη και ανόθευτη εκδήλωση της λαϊκής θέλησης.

Εν ολίγοις: έχουμε έναν ενιαίο εκλογικό κατάλο-

γο. Ο καθένας είναι τοποθετημένος σε μία εκλογική περιφέρεια. Την ημέρα των εκλογών λειτουργούν εκλογικά κέντρα σε όλη την επικράτεια που έχουν πρόσβαση στον εκλογικό κατάλογο. Ο εκλογέας εφόσον πάει σε εκλογικό κέντρο στην περιφέρειά του ψηφίζει για τους βουλευτές της περιφέρειάς του. Αν πάει σε άλλο (εκτός της περιφέρειάς του) ψηφίζει για τους Επικρατείας. Με διαφορετικό (πιθανόν ενιαίο) ψηφοδέλτιο που έχει μόνο τα ονόματα των κομμάτων. Στην ίδια κάλη ή σε άλλη. Είναι αδιάφορο. Αν είναι στο εξωτερικό ψηφίζει με επιστολική ψήφο ή άλλο πρόσφορο μέσο (προφανώς για τους βουλευτές Επικρατείας). Τόσο απλά!

Ας καταργήσουμε επιτέλους τις παρωχημένες έννοιες του ετεροδημότη, του ορισμού ενός εκλογικού κέντρου για κάθε εκλογέα. Η τεχνολογία μας δίνει τη δυνατότητα πλέον.

Επιτέλους ας πάει το κράτος στον πολίτη και όχι ο πολίτης στο κράτος. Ούτε δήλωση ετεροδημοτών χρειάζεται, ούτε δήλωση περί άλλων. Μόνο να είναι ο κάτοχος ηλεκτρονικά διαθέσιμος στα εκλογικά κέντρα την ημέρα των εκλογών.

Το κίνητρο του κέρδους και οι «κοινωνικές ευθύνες» των επιχειρήσεων

Όσοι βρίσκονται στο τιμόνι των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων νιώθουν πιεστικά την επιταγή να δείξουν ότι δεν είναι προσηλωμένοι μόνο στη μεγιστοποίηση των κερδών. Είναι όμως ειλικρινής η στάση τους αυτή; Και είναι η ενδεχόμενη;

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

«Οι μεγάλοι εργοδότες επενδύουν στους εργαζομένους τους και στις κοινότητές τους, γιατί γνωρίζουν ότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος να πετύχουν μακροπρόθεσμα». Η εταιρική διοίκηση δεν μπορεί να εστιάζει πλέον απλώς στη μεγιστοποίηση της αξίας προς όφελος των μετόχων. Η δραστηριότητά της πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα εμπλεκόμενα μέρη: πελάτες, εργαζομένους, προμηθευτές, την ευρύτερη κοινότητα.

«Η στροφή έρχεται, καθώς οι μεγάλες εταιρείες αντιμετωπίζουν διογκούμενη παγκόσμια δυσφορία εξαιτίας της οικονομικής ανισότητας, των επιβλαβών προϊόντων και των κακών εργασιακών συνθηκών».

Ειδικά όμως στην εποχή του τρόμου για τις επι-

πτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της επανάστασης της τεχνητής νοημοσύνης, όσοι βρίσκονται στο τιμόνι των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων νιώθουν πιεστικά την επιταγή να δείξουν ότι δεν είναι προσηλωμένοι μόνο στη μεγιστοποίηση των κερδών. Προκύπτουν όμως δύο ερωτήματα: Είναι ειλικρινής η στάση τους αυτή ή απλώς άσκηση δημοσίων σχέσεων; Και αν είναι ειλικρινής, είναι η σωστή στάση;

«Τι εννοούμε όταν λέμε ότι «οι επιχειρήσεις» έχουν ευθύνες;» ρωτούσε ο Μίλτον Φρίντμαν σε ένα κλασικό δοκίμιο που έγραψε για το New York Times Magazine. «Επιχειρηματίες που μιλάνε με αυτόν τον τρόπο είναι ανυποψίαστες μαριονέτες των πνευματικών δυνάμεων που υπονομεύουν τα θεμέλια της ελεύθερης κοινωνίας τις τελευταίες δεκαετίες».

Οφρίντμαν εξηγούσε ότι τα στελέχη που διοικούν τις μεγάλες επιχειρήσεις σε μια οικονομία της αγοράς δεν μπορούν να υποκαθιστούν τον στόχο της μεγιστοποίησης του κέρδους με τις προσωπικές τους κοινωνικές προτεραιότητες. Οι προτεραιότητες αυτές πρέπει να τίθενται από το κοινωνικό σύνολο μέσω της δημοκρατικής διαδικασίας, τόνιζε οποιαδήποτε πολιτική εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που επιχειρεί να πάρει τη θέση αυτής της διαδικασίας αποτελεί μορφή φορολόγησης χωρίς

αντιπροσώπευση, ενώ είναι αμφίβολο ότι θα λειτουργήσει αποδοτικά για την επίτευξη των ευρύτερων στόχων που υπηρετεί.

Θεωρητικά είναι ένα ισχυρό επιχείρημα: η κοινωνική και η περιβαλλοντική πολιτική πρέπει να καθορίζεται από τη λαϊκή βούληση, μέσω των αντιπροσώπων της.

Η πραγματικότητα όμως απέχει πολύ από το ιδεώδες των (νέο)κλασικών οικονομικών. Σε κάθε κλάδο υπάρχουν ισχυροί παίκτες που περιορίζουν τον ανταγωνισμό που συχνά στρεβλώνουν και την πολιτική διαδικασία προς όφελός τους και εις βάρος του δημόσιου συμφέροντος.

Αλλά ίσως η πιο σημαντική από αυτές είναι να ακολουθήσουν το παράδειγμα του Οδυσσέα καθώς πλησίαζε το νησί των Σειρήνων: να χρησιμοποιήσουν την πολιτική τους επιρροή για την προώθηση ενός νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου που θα υποχρεώσει τις επιχειρήσεις να μην εκμεταλλεύονται τους προμηθευτές τους και να λειτουργούν υπέρ του περιβάλλοντος και της κοινωνικής συνοχής. Και αν θέλουν (οι επιχειρήσεις), πέραν του πλαισίου αυτού, να κάνουν περισσότερα, δικαίωμά τους – μπορεί άλλωστε μακροπρόθεσμα μια τέτοια πολιτική να είναι ιδανική για τη μετοχή της εταιρείας τους.

ΕΚΕ: ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΛΟΥΤΟ

Μέσω της ΕΚΕ οι επιχειρήσεις μπορούν να χτίσουν μακροχρόνιες σχέσεις εμπιστοσύνης με εργαζομένους, πελάτες και κοινωνικούς-φορείς. Και έτσι να διαμορφώσουν το κατάλληλο πλαίσιο για ένα βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο, που θα τους επιτρέπει να καινοτομούν και να αναπτύσσονται συνεχώς.

Των **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΟΥΜΠΕΝΙΩΤΗ**
και **ΙΩΑΝΝΗ ΤΑΜΠΑΚΟΥΔΗ**

Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ (ΕΚΕ) αποτελεί έννοια των επιχειρηματικών δράσεων, στο πλαίσιο της οποίας οι εταιρείες αναλαμβάνουν κοινωνικές και περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες, με στόχο να επιστρέψουν στην κοινωνία και στις συνεργαζόμενες ομάδες ή οντότητες χρησιμότητα και πλούτο που κατά κάποιο τρόπο θα αντισταθμίζουν το εκ της λειτουργίας τους προκαλούμενο κοινωνικό κόστος. Λαμβάνοντας υπόψη τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ΕΚΕ είναι «η ευθύνη των επιχειρήσεων για τον αντίκτυπο τους στην κοινωνία». Το βασικό σύνολο διεθνώς αναγνωρισμένων αρχών και κατευθυντήριων γραμμών της ΕΚΕ περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν την ηθική-επιχειρηματική συμπεριφορά (συμμόρφωση με τους νόμους, καταβολή φόρων, ανταγωνιστική πρακτική, διαφθορά και δωροδοκία, εσωτερική πληροφόρηση, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας), τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών (τοπική οικονομική ανάπτυξη, απασχόληση εργαζομένων από τις τοπικές κοινωνίες, παροχές και χορηγίες, προγράμματα για νέους), το περιβάλλον (προστασία βιοποικιλότητας, πράσινες δράσεις, αποδοτικότητα φυσικών πόρων, διαχείριση αποβλήτων, πρόληψη ρύπανσης), τα ανθρώπινα δικαιώματα (υγιεινή και ασφάλεια, παιδική εργασία, καταναγκασ-

τική εργασία, ελευθερία συνδικαλιστικής δράσης, συλλογική διαπραγμάτευση, μισθοί και παροχές), το εργασιακό περιβάλλον (καταπολέμηση διακρίσεων, εργασιακές συνθήκες, ίσες ευκαιρίες, κατάρτιση και εκπαίδευση) και την αγορά (marketing και διαφήμιση, ποιότητα και ασφάλεια των προϊόντων, έρευνα και ανάπτυξη, προστασία της ιδιωτικότητας των καταναλωτών). Είναι προφανές ότι κανένας επιχειρηματικός κλάδος δεν μπορεί να αναπτυχθεί σε μια παρηκμασμένη κοινωνία, ενώ αντίστοιχα η κοινωνική ευημερία ζημιώνεται από την ύπαρξη επιχειρηματικών κλάδων που φθίνουν. Η ανάγκη σύσφιξης των σχέσεων, όπως και η ανάγκη αλληλοκατανόησης μεταξύ των επιχειρήσεων και της κοινωνίας είναι σχεδόν αυτονόητη. Οι επιχειρήσεις οφείλουν να εφαρμόζουν τους νόμους της πολιτείας που αφορούν τη λειτουργία τους, όπως, επίσης, οφείλουν να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες της κοινωνίας, στα ήθη και στα έθιμά της και στις πολιτιστικές επιλογές της. Βέβαια και η πολιτεία από τη μεριά της μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη διαμόρφωση κλίματος αλληλοκατανόησης και συνεργασίας, μέσα από την υιοθέτηση νομοθετικών ρυθμίσεων και πολιτικών που θα είναι φιλικότερες προς την επιχειρηματικότητα.

Τα μυστικά των βραβευμένων κρασιών

Με δεδομένη την άνθηση της οινοποιίας στη χώρα μας και καθώς ο Σεπτέμβρης είναι η εποχή του τρύγου, τα αποτελέσματα της παρακάτω έρευνας είναι αφοσιωμένα σε όσους πασχίζουν να κάνουν το καλύτερο κρασί. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από αμερικανούς και πορτογάλους επιστήμονες, δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση «Journal of Wine Research» και είχε στόχο να διερευνήσει ποιες είναι οι ιδιότητες που κάνουν ένα κρασί να αποσπά βραβεία σε οινικούς διαγωνισμούς. Εχοντας πρόσβαση στα δεδομένα του διεθνούς διαγωνισμού Mundus Vini Challenge ο οποίος λαμβάνει χώρα δύο φορές τον χρόνο στη Γερμανία, οι ερευνητές κατέληξαν στα εξής συμπεράσματα: Τα υψηλά επίπεδα αιθανόλης και σακχάρων συμβάλλουν στο να κερδίσει βραβείο ένα κρασί. Ομοίως, πόντους προσθέτουν οι φρουτώδεις γεύσεις στα λευκά και οι γεύσεις μπαχαρικών και αποξηραμένων φρούτων στα κόκκινα. Αντιθέτως, η οξύτητα στα λευκά και οι φυτικές γεύσεις στα κόκκινα τείνουν να αφαιρούν πόντους. Μα, θα μου πείτε τώρα, η επιλογή κρασιού είναι πολύ προσωπική υπόθεση. Ασφαλώς! Όπως μάλιστα τόνισαν οι ερευνητές, η πολυπλοκότητα και η αρμονία των γεύσεων είναι τοσημαντικότερο όλων σε ένα κρασί, αλλά αυτές οι ιδιότητες δεν είναι μετρήσιμες. Και επειδή η σφραγίδα ενός βραβείου πάνω στο κρασί αυξάνει τις πωλήσεις, ίσως η στόχευση στις επιμέρους ιδιότητες να είναι μια καλή αρχή.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΒΑΡΒΑΡΟΙ

► Η ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΩΝ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΚΟΣΜΟ

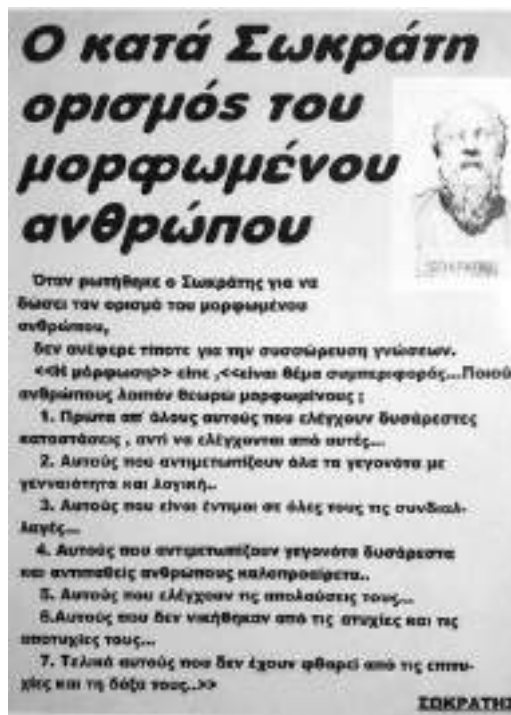
Ο σύγχρονος κόσμος είναι πολύπλοκος και παράδοξος. Από τη μια πλευρά, οι ζωές μας διαμορφώνονται καθοριστικά από τις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης: ζούμε σε πολυεθνικές και πολυπολιτισμικές κοινότητες, ερχόμαστε σε επαφή και αναπτύσσουμε σχέσεις με ανθρώπους και καταναλώνουμε προϊόντα από τα πιο μακρινά μέρη του κόσμου και προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε συλλογικά παγκόσμια προβλήματα, όπως αυτό της κλιματικής αλλαγής.

Του ΚΩΣΤΑ ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Από την άλλη πλευρά, σε όποια περιοχή του πλανήτη κι αν κοιτάξουμε, οι εθνικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές συγκρούσεις είναι από τα πιο έντονα χαρακτηριστικά του σύγχρονου κόσμου. Πολλοί πιστεύουν ότι από τις απαρχές της Ιστορίας μέχρι σχετικά πρόσφατα οι άνθρωποι ζούσαν σε διακριτές εθνικές και πολιτισμικές κοινότητες και η παγκοσμιοποίηση ταράζει αυτή τη σταθερότητα και συνοχή και δημιουργεί σοβαρά προβλήματα. Για άλλους πάλι η σύγκρουση μεταξύ των πολιτισμών είναι ένα προαιώνιο φαινόμενο, η τελευταία φάση της αέναης σύγκρουσης ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση, που έχει τις απαρχές της στη μάχη του Μαραθώνα; Για πολλούς οι αρχαίοι Έλληνες αποτελούν τις απαρχές ενός έθνους που φτάνει αδιάλειπτα μέχρι τις μέρες μας. Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν τεράστια συνεισφορά στον παγκόσμιο πολιτισμό με την ανακάλυψη της δημοκρατίας, της επιστήμης και της φιλοσοφίας και χρειάστηκε να υπερασπιστούν αυτά τα επιτεύγματα από τους δεσποτικούς ανατολίτες βαρβάρους. Ήταν όμως στ' αλήθεια Έλληνες και βαρβάροι δύο τελείως διακριτές οντότητες; Και τι είδους σχέσεις είχαν, πέρα από τις πολεμικές συγκρούσεις;

ΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕ ΠΡΕΥΣΤΑ ΟΡΙΑ

Ας ξεκινήσουμε από τους αρχαίους Έλληνες. Είναι σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε πόσο ιδιόμορφη είναι η αρχαία ελληνική ιστορία. Η ρωμαϊκή ιστορία είναι η ιστορία του ρωμαϊκού κράτους και της διαδοχικής του επέκτασης από μια μικρή πόλη-κράτος σε μια τεράστια αυτοκρατορία. Η αιγυπτιακή ιστορία είναι η ιστορία του κράτους των διαφόρων φαραωνικών δυνασθειών. Η αρχαίαελληνική ιστορία όμως δεν είναι η ιστορία ενός κράτους, αλλά ενός συστήματος σχέσεων μεταξύ εκατοντάδων κρατών, κοινωνιών και οικονομιών. Αυτό το σύστημα, ο πανελλήνιος κόσμος, δεν ήταν ενιαίο, αλλά αποτελούνταν από τρία διακριτά επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο ήταν αυτό της κοινής γλώσσας και μυθολογίας και της λογοτεχνίας και τέχνης που βασιζόνταν πάνω τους. Η συγγένεια μεταξύ των ελληνικών κοινοτήτων βασιζόταν στη μυθική γενεαλογία των ηρώων: ο Δώρος, ο Αίολος, ο Αχαιός και ο Ιών, τα παιδιά και εγγόνια του Ελλήνα, αποτελούσαν τους κοινούς προγόνους των αρχαίων Ελλήνων. Το δεύτερο επίπεδο ήταν αυτό των πανελληνίων ιερών της Ολυμπίας, των Δελφών, του Ισθμού και της Νεμέας, και των αθλητικών και μουσικών αγώνων τους. Τα αναθήματα σε αυτά τα ιερά και η συμμετοχή στους αγώνες πιστοποιούσε ότι μια κοινότητα ήταν τμήμα του πανελλήνιου κόσμου: δημιουργούσε έτσι μια διαχωριστική γραμμή ανάμεσα σε Έλληνες και βαρβάρους, αλλά ταυτόχρονα δημιουργούσε κι ένα μέσο με το οποίο μια κοινότητα μπορούσε να γίνει αποδεκτή ως τμήμα του πανελλήνιου κόσμου. Στην ελληνιστική εποχή αθλητές από μη ελληνικές κοινότητες, όπως η Λυδία και η Φοινίκη, θα χρησιμοποιήσουν τη μυθολογική γενεαλογία για

να πάρουν μέρος στους αγώνες και να εντάξουν με αυτό τον τρόπο τις κοινότητές τους στον διευρυμένο πανελλήνιο κόσμο. Πολλές ξένες κοινότητες και ηγεμόνες είχαν στενές σχέσεις με τα πανελλήνια ιερά. Το τρίτο επίπεδο του πανελλήνιου κόσμου αφορά την ιδέα μιας πανελληνίας κοινότητας που έχει κοινά συμφέροντα, κοινούς βαρβαρικούς εχθρούς και κοινό ηγέτη. Το επίπεδο αυτό εμφανίστηκε ως αποτέλεσμα των Περσικών πολέμων και είχε ως πρότυπο την κοινή εκστρατεία των Ελλήνων στην Τροία. Παρά την ιδέα της πανελληνίας κοινότητας, οι αρχαίοι Έλληνες δεν είχαν πρόβλημα να υποδουλώνουν άλλους Έλληνες, όπως οι Σπαρτιάτες τους Είλωτες και οι Θεσσαλοί τους Πενέστες. Όταν οι Έλληνες κατακτούσαν μια άλλη ελληνική πόλη, η μαζική σφαγή των κατοίκων και η υποδούλωση των επιζώντων ήταν απλά συνηθισμένη πρακτική, όπως έκαναν οι Αθηναίοι στη Σκιάνη ή τη Μήλο. Αν τριάντα από τις εκατοντάδες ελληνικές πόλεις συμμάχησαν προσωρινά για να πολεμήσουν ενάντια στους Πέρσες, η πλειοψηφία είτε παρέμεινε ουδέτερη ή πολέμησε ενεργά στο πλευρό των Περσών. Ήταν οι τοπικές έχθρες που καθόριζαν ποια μεριά θα έπειναν οι ελληνικές κοινότητες.

ΕΠΑΦΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ

Από τα παραπάνω είναι σαφές ότι ο πανελλήνιος κόσμος που συνέδεε τις εκατοντάδες αρχαίες ελληνικές κοινότητες οι οποίες ήταν διάσπαρτες κατά μήκος της Μεσογείου ήταν ένα σημαντικό επίτευγμα. Ταυτόχρονα όμως συμπεριελάμβανε σημαντικές αντιφάσεις και συγκρούσεις, ενώ τα διάφορα επίπεδα του μπορούσαν τόσο να οριοθετούν τους Έλληνες από τους βαρβάρους, όσο και να τους συνδέουν. Αν λοιπόν οι αρχαίοι Έλληνες δεν αποτελούσαν μια ενιαία οντότητα, το ίδιο ισχύει και για τους βαρβάρους. Οι κοινωνίες και πολιτισμοί με τους οποίους ήρθαν σε επαφή οι αρχαίοι Έλληνες εμφανίζουν πολύ σημαντικές διαφορές μεταξύ τους: ενώ οι Λύκιοι και οι Κάρρες στη Μικρά Ασία είχαν πολλές ομοιότητες με τους Έλληνες, οι νομάδες Σκύθες και οι Αιγύπτιοι εμφάνιζαν πολύ ουσιώδεις διαφορές. Για να κατανοήσουμε λοιπόν τις σχέσεις Ελλήνων και βαρβάρων είναι απαραίτητο να δια-

κρίνουμε τρεις ξεχωριστούς κόσμους επαφών και αλληλεπιδράσεων, που ο καθένας είχε τα δικά του χαρακτηριστικά.

Ο πρώτος κόσμος αλληλεπιδράσεων μεταξύ Ελλήνων και βαρβάρων ήταν αυτός των δικτύων που διακινούσαν αγαθά, ανθρώπους ιδέες και τεχνολογίες. Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι θα μετακινηθούν στη Μεσόγειο της πρώτης χιλιετίας π.Χ. ως έμποροι, ναυτικοί, τεχνίτες, καλλιτέχνες, μισθοφόροι, ιερείς, μετανάστες, πρόσφυγες και φυσικά δούλοι. Το αποτέλεσμα είναι η εμφάνιση κοσμοπολιτικών κέντρων όπου συνυπήρχαν άνθρωποι από τα πιο διαφορετικά μέρη του κόσμου. Αυτό σημαίνει φυσικά την έντονη παρουσία Ελλήνων σε ξένα λιμάνια, από την Ιβηρική χερσόνησο και την Ετρουρία μέχρι τη Θράκη και την Αίγυπτο. Σε αυτά τα μέρη βρίσκουμε μεγάλες ποσότητες ελληνικών αγαθών, αλλά και ιερά και αναθήματα σε ελληνικές θεότητες. Το ίδιο έντονη είναι και η παρουσία μη Ελλήνων σε ελληνικά κέντρα, όπως το διεθνές λιμάνι του Πειραιά. Περίπου οι μισοί κάτοικοι της αρχαίας Αττικής ήταν μη Αθηναίοι, είτε ελεύθεροι μετανάστες, είτε δούλοι. Ένας δεύτερος κόσμος αλληλεπιδράσεων αφορούσε τις αποικίες που άρχισαν να εμφανίζονται από την αρχαϊκή εποχή και μετά κατά μήκος της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας, από τη Μασσαλία και τις Συρακούσες μέχρι τη Θάσο, το Βυζάντιο και την Ολβία. Οι σχέσεις των ελληνικών αποικιών με τις μη ελληνικές κοινωνίες πήραν διάφορες μορφές. Σε κάποιες περιπτώσεις οι ελληνικές αποικίες κατάφεραν να εκδιώξουν ή να υποτάξουν τους γηγενείς πληθυσμούς, όπως για παράδειγμα στην Ηράκλεια του Πόντου. Σε άλλες περιπτώσεις οι αποικίες συνυπήρχαν με τις γηγενείς κοινότητες σε μια σχέση αμοιβαίας ωφέλειας και αλληλεξάρτησης. Οι περισσότερες αποικίες είχαν μεικτούς πληθυσμούς από Έλληνες και βαρβάρους. Οι ελληνικές αποικίες ήταν τμήμα του πανελλήνιου κόσμου. Σε κάποιες περιπτώσεις το αποτέλεσμα των αλληλεπιδράσεων θα είναι η δημιουργία υβριδικών πολιτισμών, που αναμειγνύουν στοιχεία από διάφορους πολιτισμούς σε ένα νέο κράμα. Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση είναι το βασιλείο του Βοσπόρου στην Κριμαία. Τέλος, ένας τρίτος κόσμος αλληλεπιδράσεων αποτελούνταν από τις αυτοκρατορίες της Ανατολής. Ο κόσμος των αυτοκρατοριών αρχικά αποτελούνταν από μεγάλα βασίλεια όπως η Ασσυρία, η Βαβυλωνία, η Αίγυπτος και η Λυδία, τα οποία μετά το 550 π.χ. ενοποιήθηκαν από τους Πέρσες σε μια τεράστια αυτοκρατορία που εκτεινόταν από τα Βαλκάνια μέχρι το Πακιστάν και από τον Καύκασο μέχρι το Σουδάν. Οι επαφές των Ελλήνων με τον κόσμο των αυτοκρατοριών περιλάμβαναν τις πολεμικές συγκρούσεις, όπως οι περίφημοι Περσικοί πόλεμοι. Ταυτόχρονα όμως πολλοί Έλληνες θα εργαστούν για λογαριασμό των ξένων αυτοκρατοριών. Δεκάδες χιλιάδες Έλληνες μισθοφόροι θα υπηρετήσουν τους Αιγύπτιους και τους Πέρσες: είναι πιθανό ότι στη μάχη του Γρανικού υπήρχαν περισσότεροι Έλληνες στον στρατό των Περσών από ό,τι στον στρατό του Μεγαλέξανδρου.

Χαρακτηριστική περίπτωση του σύνθετου κόσμου των αυτοκρατοριών είναι η οικογένεια των Εκατομνιδών. Οι Εκατομνίδες, που κατάγονταν από τη μη ελληνική περιοχή της Καρίας, θα πετύχουν τον 4ο αιώνα π.χ. να γίνουν σατράπες των Περσών και θα σημειώσουν σημαντικές στρατιωτικές νίκες απέναντι σε ελληνικές πόλεις, όπως η Αθήνα. Ταυτόχρονα όμως θα μεταφέρουν την πρωτεύουσά τους στην Αλικαρνασσό, θα υιοθετήσουν τα ελληνικά ως επίσημη γλώσσα και θα τιμηθούν από ελληνικές κοινότητες στα πανελλήνια ιερά. ►

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΒΑΡΒΑΡΟΙ

▶ Η ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΩΝ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΚΟΣΜΟ

ΒΑΡΒΑΡΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Αυτές οι πολύμορφες αλληλεπιδράσεις είχαν δύο σημαντικά αποτελέσματα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι πολεμικές συγκρούσεις και οι πολιτισμικές διαφορές οδήγησαν τους αρχαίους Έλληνες στην κατασκευή μιας εικόνας των Βαρβάρων με έντονα αρνητικά χαρακτηριστικά. Οι Βάρβαροι ενσάρκωναν ό,τι ήταν αντίθετο στις βασικές αξίες του ελληνικού πολιτισμού: τον δεσποτισμό και την ανελευθερία, την πολυτέλεια και την έλλειψη ανδρείας, αλλά και την αγριότητα και την έλλειψη καλλιέργειας. Ταυτόχρονα όμως οι Βάρβαροι μπορούσαν να αποτελούν μοντέλα και πρότυπα για τους αρχαίους Έλληνες: οι νομάδες Σκύθες αποτελούσαν πρότυπο υγιούς και δίκαιης κοινωνίας, όπου απουσίαζαν το εμπόριο, το κυνήγι του κέρδους και η διαφορά: οι Αιγύπτιοι και οι Ινδοί ήταν χαρακτηριστικές πηγές της «ξένης σοφίας», την οποία επικαλούνταν Έλληνες διανοητές, όπως ο Πυθαγόρας και ο Πλάτωνας, για να υποστηρίξουν τις απόψεις τους. Ο Ξενοφώντας γράφει ένα βιβλίο για τη σχέση παιδείας και εξουσίας και παρουσιάζει το περσικό σύστημα εκπαίδευσης ως πρότυπο μίμησης. Η επαφή με την Αίγυπτο, που διατηρούσε ιστορικά αρχεία χιλιάδων χρόνων, έκανε Έλληνες, όπως ο Εκαταίος και ο Ηρόδοτος, να αμφισβητήσουν την αληθοφάνεια των ελληνικών μύθων και να δημιουργήσουν μια νέα μορφή Ιστορίας που εξετάζει κριτικά τις πηγές. Ο ελληνικός πολιτισμός είναι αδύνατον να κατανοηθεί χωρίς τον συστατικό ρόλο των Βαρβάρων. Το δεύτερο σημαντικό αποτέλεσμα αυτών των αλληλεπιδράσεων

ήταν η εμφάνιση μιας αρχικής μορφής παγκοσμιοποίησης στη διάρκεια της πρώτης χιλιετίας π.Χ. Ας επικεντρωθούμε σε τρία ουσιαστικά παραδείγματα. Η αλφαβητική γραφή θα εφευρεθεί και διαδοθεί από τους Φοίνικες. Το νόμισμα ήταν μια εφεύρεση του βασιλείου της Λυδίας στη Μικρασία: σύντομα όμως θα υιοθετηθεί από τις ελληνικές κοινότητες. Κατά τους λεγόμενους Σκοτεινούς Αιώνες οι Έλληνες

δεν διέθεταν μνημειακή αρχιτεκτονική και γλυπτική: οι σχέσεις με την Αίγυπτο στην αρχαϊκή εποχή θα φέρει τους Έλληνες σε επαφή με εντυπωσιακές μνημειακές παραδόσεις, που θα αποτελέσουν πηγή έμπνευσης και τεχνογνωσίας για τη δημιουργία των ελληνικών μνημειακών ναών και γλυπτών. Και στις τρεις περιπτώσεις μια βαρβαρική εφεύρεση θα υιοθετηθεί και θα τροποποιηθεί από τους Έλληνες και στη συνέχεια θα υιοθετηθεί και τροποποιηθεί από τις άλλες βαρβαρικές κοινότητες, δημιουργώντας ένα κοινό υλικό πολιτισμό κατά μήκος της Μεσογείου. Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα οι σχέσεις μεταξύ των διαφορετικών πολιτισμών και κοινωνιών περιλαμβάνουν αναμφίβολα τη σύγκρουση και τη διαφορά: αλλά εξίσου σημαντικά φαινόμενα είναι η μετανάστευση, η ανταλλαγή και η μείξη. Οι πολυπολιτισμικές και πολυεθνικές κοινωνίες δεν είναι ένα σύγχρονο απότοκο της παγκοσμιοποίησης, αλλά ένα φαινόμενο που έχει τις απαρχές του στην αρχαιότητα. Κάθε προσπάθεια να χρησιμοποιηθεί η Ιστορία για την «καλλιέργεια της εθνικής συνείδησης» ανοίγει το δρόμο στην αποσιώπηση των σύνθετων διαπολιτισμικών σχέσεων από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και συνακόλουθα στη δραστηκή παραχάραξη της Ιστορίας. Αν θέλουμε να ασχοληθούμε πραγματικά με την Ιστορία αυτού του τόπου και των διαφόρων ανθρώπων που τον έχουν κατοικήσει από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, θα πρέπει να μελετήσουμε το παρελθόν με όλο τον πλούτο, τις αντιφάσεις και τα παράδοξα που παράγουν οι διαπολιτισμικές σχέσεις.

Γραφειοκρατία ΤΥΠΟΛΑΤΡΕΙΑ - ΕΥΘΥΝΟΦΟΒΙΑ - ΡΑΘΥΜΙΑ - ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΣ

Η γραφειοκρατία είναι ένας «λαβύρινθος» όπου ο «Μινώταυρος βρίσκεται σε κάθε πόρτα

Γράφει ο **ΚΩΣΤΑΣ ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΣ**

Ο κλασικός ορισμός που δίνεται για τη γραφειοκρατία είναι: «η οργάνωση Διοίκησης κατά ιεραρχική δομή πυραμίδας και στην οποία κάθε θέση έχει αυστηρά προσδιορισμένες αρμοδιότητες». Η γραφειοκρατία όπως τη βιώνουμε στην πράξη είναι ένας «λαβύρινθος» όπου ο «Μινώταυρος που κρύβει μέσα του βρίσκεται σε κάθε πόρτα που ανοίγει, σε κάθε γκισέ που στέκεσαι στη σειρά, είτε διαπληκτιζόμενος με κάποιον που επιμένει ότι ήταν μπροστά σου, είτε εκμοντερνισμένα, με αριθμό σειράς που τραβάς απ' τη σχετική συσκευή. «Λαβύρινθος» λοιπόν η γραφειοκρατία, αλλά γιατί; Τι φταίει; Το πλήθος των νόμων; (αλληλοσυγκρινόμενων και αλληλοκαλυπτόμενων). Το πλήθος των εμπλεκόμενων ιεραρχικών και οριζοντίως; Η διαπλοκή των αρμοδιοτήτων και η ευθυνοφοβία; Η υποχρέωση που μετατρέπεται, ως δια μαγείας, σε εξουσία;

Η πολυπλοκότητα, δόθηκε για εξασφάλιση του «δημοσίου συμφέροντος», αποβλέπει ενίοτε και στην απόκτηση παντοειδών πελατειακών σχέσεων: Από την απόκτηση πολιτικών πελατειακών σχέσεων - όπου η παρέμβαση του Δημάρχου, του Βουλευτή, του δημοτικού συμβούλου, επιλύει ή και επιταχύνει τη διεκπεραίωση του «αιτήματος» - μέχρι και των πελατειακών σχέσεων χρηματισμού. Και είναι γνωστά τα φαινόμενα σε όλους που έχουν συναλλαγή με την Πολεοδομία, την Εφορία, με νοσοκομεία (γιατρούς), με δημαρχεία - ιδίως αδειοδοτήσεις και λειτουργία μαγαζιών υγειονομικού ενδιαφέροντος, καντίνες κλπ.

Όσα αναφέρω δεν αφορούν το σύνολο των υπαλλήλων της δημόσιας διοίκησης. Αφορούν ένα μεγάλο αριθμό που δεν γνωρίζω εάν, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, αν είναι μειονοτικός ή αφορά την πλειονότητα.

Εξ άλλου «το ψάρι βρωμάει απ' το κεφάλι». Γιατί αν υπήρχε σωστή και ικανή φυσική και πολιτική ηγεσία, με επιπλέον την ηγετική ικανότητα να εμπνέει, και η δημόσια διοίκηση θα λειτουργούσε σωστά. Με σεβασμό προς τον πολίτη και αμοιβαία ευγένεια.

Αλλά η Δημόσια Διοίκηση νοσεί. Νοσεί και νοσεί βαρέως. Και τα αίτια δεν είναι μόνο το στρεβλό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης (Δ.Δ.), η ιεραρχική και πολιτική ηγεσία, είναι και η αυταρχική νοοτροπία. Να διευκρινίσουμε ότι αυταρχικός χαρακτήρας, είναι εκείνος που φέρεται δουλοπρεπώς προς τους ανωτέρους και σκαιώς προς τους «κατωτέρους».

«Κατώτερος» δε, θεωρεί τους πολίτες, δηλαδή τους ίσους «κυρίαρχους», τους οποίους τη δεδομένη στιγμή οφείλει, μέσα στα πλαίσια του νόμου, των αρμοδιοτήτων του και της καλής πίστης και διάθεσης, προθύμως να εξυπηρετήσει.

Ο αυταρχικός δε χαρακτήρας - το αντίθετο του δημοκρατικού - δεν είναι συνάρτηση της ιδεολογικής τοποθέτησης, αν και συχνά οδηγεί προς αυτήν, αλλά αποκτάται από την οικογένεια, το σχολείο, την κοινωνική συνείδηση.

Αλλά δυστυχώς δεν είναι μόνον αυτά τα συμπτώματα της Δ.Δ., το χειρότερο και ανάλογο με τη σοβαρότητα της υπόθεσης, είναι το φαινόμενο του χρηματισμού. Ενώ του παθητικού χρηματισμού, φυσικά, με

ενεργητικό τρόπο· δηλαδή απαιτείται το αντίτιμο και ενίοτε, ευθέως και χωρίς περιστροφές.

Θα επανέλθουμε στο θέμα, γιατί, δυστυχώς είναι ανεξάντλητο και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια της κρίσης η γραφειοκρατία έχει «ταβανώσει». Είναι που κάποιον περιμέναν τους «βαρβάρους» για να τους κάνουν ανθρώπους!!!

Καλοδεχούμενες από τους αναγνώστες υπεύθυνες καταγγελίες «καρμπινάτων περιπτώσεων»

ΟΙ ΥΠΕΡΠΛΟΥΣΙΟΙ ΘΕΛΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ... ΦΟΡΟΥΣ

«Η μείωση των ανισοτήτων είναι το κλειδί για να επιταχυνθεί η πρόοδος». Τα κράτη διατάζουν να επιβάλουν φόρο πλούτου από τον φόβο μιας εξόδου πλουσίων προς άλλες χώρες. Ο μόνος τρόπος για να είναι αποτελεσματικός ο φόρος αυτός είναι να υπάρξει διεθνής συνεργασία. Ο καπιταλισμός επιδεινώνει τις ανισότητες οι οποίες τροφοδοτούν την οργή που, με τη σειρά της, στέλνει τους ψηφοφόρους στα άκρα, φέρνοντας τα πάνω κάτω σε πολλές χώρες.

Της **ΤΑΝΙΑΣ ΜΠΟΖΑΝΙΝΟΥ**

ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΟ HARVARD

«Είναι επιλογή να πληρώνεις τους εργαζομένους σου όσο λιγότερο μπορείς και να τους ξεζουμίζεις όσο περισσότερο μπορείς. Είναι επιλογή να διατηρείς ευχάριστες εργασιακές συνθήκες ή σκληρές» είπε ο αμερικανός δισεκατομμυριούχος επενδυτής Σεθ Κλάρμαν. Προειδοποίησε ότι αν οι επιχειρηματικοί ηγέτες δεν κάνουν τις δύσκολες ερωτήσεις για τον καπιταλισμό, θα τις κάνουν οι ιδεολόγοι πραγματοποιώντας «παράτολμες αλλαγές στο σύστημα». Ένα από τα πιο δημοφιλή μαθήματα στο Harvard Business School, είναι το μάθημα επιλογής «Ας ξαναφανταστούμε τον καπιταλισμό». Όταν ξεκίνησε πριν από επτά χρόνια, το παρακολούθησαν 28 φοιτητές. Πέρυσι γράφτηκαν σχεδόν 300. Το βιβλίο «Winners Take all» (οι νικητές τα παίρνουν όλα) του Ανάντ Γκριντάραντας, επιτίθεται στους δισεκατομμυριούχους, ιδίως της Σίλικον Βάλει, και στην επικρατούσα άποψη ότι οι καινοτομίες τους

Οι δισεκατομμυριούχοι ανησυχούν για την επιβίωση του συστήματός τους έκανε δισεκατομμυριούχους.

θα εξαπλώσουν τα οφέλη του καπιταλισμού. «Σήμερα πέντε εταιρείες ελέγχουν την Αμερική αντί για 100» λέει ο Γκριντάραντας.

Η ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

«Η ψηφιακή επανάσταση επέτρεψε στους επιχειρηματίες της τεχνολογίας να οικοδομήσουν τεράστιες παγκόσμιες αυτοκρατορίες χωρίς τα εργοστάσια που δημιουργούσαν πολλές θέσεις εργασίας στη βιομηχανική εποχή. Το αποτέλεσμα ήταν όλο και περισσότεροι πλούτοι να συγκεντρώνεται σε όλο και λιγότερα χέρια». Μετά την πτώση του κομμουνισμού, οι καπιταλιστικές κοινωνίες έδωσαν υπερβολικές υποσχέσεις για ελευθερία, δικαιοσύνη και ευημερία. Ο νεοφιλελευθερισμός όμως παγίδευσε τους ανθρώπους σε «απρόσωπους και συχνά αδιάστατους μηχανισμούς της αγοράς».

Ιδιωτικοποιήσεις, απορρύθμιση, χαμηλοί φόροι για επιχειρήσεις και υψηλά εισοδήματα, ενίσχυση της δύναμης των εργοδοτών και των μετόχων και μείωση της δύναμης των εργαζομένων ενέτειναν τον καπιταλισμό που παρουσιαζόταν σαν αναπόφευκτος και

μοναδική επιλογή. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια το σύστημα μοιάζει να λασκάρει. Αντί για βιώσιμη και ευρέως διαδεδομένη ευημερία παράγει τεράστιες ανισότητες, βαλτωμένους μισθούς, φτωχούς εργαζομένους, τραπεζικές κρίσεις, έκρηξη λαϊκισμού και καταστροφή του περιβάλλοντος. Ο «υπαρκτός καπιταλισμός» τείνει να αμαυρωθεί όσο και ο άλλος «υπαρκτός», ο κομμουνισμός. Ο πρώην υπουργός Οικονομικών της Βρετανίας, ο Συντηρητικός Φίλιπ Χάμοντ, διαπίστωσε στο περυσινό συνέδριο των Τόρις ότι «υπάρχει χάσμα ανάμεσα στη θεωρία για τα αποτελέσματα μιας οικονομίας της αγοράς και στην πραγματικότητα. Υπερβολικά πολλοί άνθρωποι αισθάνονται ότι το σύστημα δεν λειτουργεί γ'αυτούς». Η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008 διέλυσε τη νεοφιλελεύθερη πεποίθηση ότι ο καπιταλισμός δεν μπορεί να αποτύχει. Οι νέες θεωρίες μιλούν για «δημοκρατική οικονομία» και προειδοποιούν ότι οι αυξανόμενες ανισότητες θα πλήξουν σύντομα ακόμα και την ίδια τη δημοκρατία. «Δεν αρκεί πλέον να αντιμετωπίζουμε την οικονομία σαν κάποιο είδος χωριστού τεχνοκρατικού τομέα στον οποίο δεν ισχύουν οι κεντρικές αξίες της δημοκρατικής κοινωνίας». Πολλοί τοποθετούν το ξεκίνημα της νέας εποχής στις 15 Σεπτεμβρίου 2008, όταν κατέρρευσε η Lehman Brothers στις ΗΠΑ πυροδοτώντας την παγκόσμια οικονομική κρίση. Σήμερα η κρίση έχει παρέλθει αλλά πάρα πολλοί είναι αναγκασμένοι να εργάζονται πολύ περισσότερες ώρες από το παρελθόν για να κερδίσουν το εισόδημα που χρειάζονται για να ζήσουν. Οι μισθοί αυξάνονται στην κορυφή της πυραμίδας αλλά μένουν στάσιμοι παρακάτω.

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Ενδεικτικά αναφέρω το πρόβλημα υδροδότησης της Ρόδου, το πρόβλημα ηλεκτροδότησης της Υδρας, το πρόβλημα των απορριμμάτων στην Κέρκυρα, το πρόβλημα στέγης για δημοσίους υπαλλήλους σε πολύ τουριστικά νησιά, η εξαθλίωση των εργαζομένων σε τουριστικές επιχειρήσεις που στεγάζονται σε κοντέινερ στη Μύκονο και αρκετά παρόμοια προβλήματα σε μικρότερα νησιά, που εντείνονται διαρκώς κατά την τουριστική περίοδο.

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΔΙΑΚΟΜΙΧΑΛΗ**

Η κατάρριψη των ρεκόρ των αφίξεων των τουριστών κάθε χρόνο δεν συμβαίνει χωρίς το τίμημα των προαναφερόμενων προβλημάτων. Οι αλληπάλληλες αυξήσεις αφίξεων θα συνεχιστούν με φθίνουσα τάση κατά τα επόμενα έτη και μακροπρόθεσμα θα εισέλθουν σε πτωτική πορεία, αφού τόσο η ποσότητα των επισκεπτών θα είναι τέτοια που θα είναι αδύνατη η ικανοποίηση των απαιτήσεων τους όσο και η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών αναγκαστικά θα υποβαθμίζεται. Για να τερματιστεί ή και να αναστραφεί αυτή η αρνητική πορεία, θα πρέπει αρχικά και απαραίτητα να αποτυπωθεί η φέρουσα ικανότητα πρωτίστως των κύριων, κορεσμένων ή υπό κορεσμό τουριστικών προορισμών και εν συνεχεία όλων των περιφερειών της χώρας. Ο δεύτερος παράγοντας που θα μπορούσε να απογειώσει τον ελληνικό τουρισμό, μια δυναμική καταγραφή, ταξινόμηση και αποτίμηση της δραστηριότητας, που για μισό και πλέον αιώνα θεωρείται ο στυλοβάτης της ελληνικής οικονομίας, ονομάζεται Δορυφόρος λογαριασμός τουρισμού. Πανηγυρίζουμε για την ετήσια αύξηση των αφίξεων, χωρίς να είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε με ικανοποιητική ακρίβεια ποια είναι η τουριστική δαπάνη συνολικά και ανά κατηγορία τουριστών,

ΠΟΣΟ ΚΑΙ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΘΕΤΙΚΑ Ή ΑΡΝΗΤΙΚΑ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ»

ποια είναι η τουριστική κατανάλωση ανά είδος, ποια είναι η παραγωγή που ικανοποιεί την τουριστική ζήτηση, ποιο είναι το ποσοστό των εισαγόμενων αγαθών και υπηρεσιών που καταναλώνονται από τους τουρίστες, ποια είναι η πραγματική άμεση, έμμεση και επαγωγική απασχόληση που προκαλείται από τις τουριστικές δραστηριότητες, ποια είναι η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) και το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) που αναλογεί στον τουρισμό, ποια είναι η αξία των τουριστικών επενδύσεων κλπ. Τελικά, έχει υπολογιστεί ποιος είναι ο συγκεκριμένος αριθμός ξένων επισκεπτών που να θεωρείται ότι είναι ο πλέον επιθυμητός για τη μεγιστοποίηση των θετικών οικονομικών επιδράσεων του τουρισμού; Έχει υπολογιστεί από τα 100 ευρώ της τουριστικής δαπάνης, ποιοι είναι οι κλάδοι που τα εισπράττουν, πόσα από αυτά είναι δημόσια έσοδα με τη μορφή φόρων και τελών και πόσα αποτελούν κόστος εισαγόμενων αγαθών και υπηρεσιών; Με απλά λόγια, όλα τα παραπάνω συνοψίζονται στο τι πραγματικά αφήνει (θετικά και αρνητικά) ο τουρισμός στην εθνική οικονομία. Γίνεται αντιληπτό πως αφού δεν μπορεί να υπάρξει μια πειστική και απολύτως τεκμηριωμένη μεθοδολογικά απάντηση για τα παραπάνω ζητήματα, θα φαντάζει μάλλον πολυτέλεια να τεθεί το θέμα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την «εισβολή», τριπλάσιου του μόνιμου πληθυσμού της χώρας, επισκεπτών, συγκεντρώνει και καταγράφει

“ Φτάσε όπου δεν μπορείς παιδί μου! Μην ντραπείς αν έπαιξες καλά κι έχασες... Να ντραπείς αν έπαιξες κακά και κέρδισες!”

Ν. Κ. ΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

σημαντικά ζητήματα της περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως η αλλαγή του κλίματος και η χρήση της ενέργειας, η φύση και βιοποικιλότητα, η ατμοσφαιρική ρύπανση και οι επιπτώσεις στην υγεία, καθώς και η χρήση και ρύπανση των υδάτων. Τα 30 εκατ. τουρίστες είναι επισκέπτες μερικών ημερών στη χώρα, όμως το φαινόμενο των νησιών με πολλαπλάσιο, πάνω από 10 ή και 20 φορές, πληθυσμό σε διάστημα λίγων μηνών, πρέπει να προβληματίσει στο πλαίσιο των ορίων της φέρουσας ικανότητας, για να μην εκτροχιαστεί ο συντελεστής των επισκεπτών προς τους μόνιμους, σε βαθμό που να μη νοείται πλέον απόλαυση των διακοπών για τους τουρίστες, ούτε εργασιακό, επιχειρηματικό αλλά και κοινωνικό περιβάλλον για τους κατοίκους. Ας επιδιωχθούν τα βασικά και αυτονόητα, όπως η φέρουσα ικανότητα και ο δορυφόρος λογαριασμός τουρισμού, μήπως και προλάβουμε τα χειρότερα, ακόμα και ένα τουριστικό κραχ, με απρόβλεπτες κοινωνικές συνέπειες.

Πώς γίνεται η κατοχύρωση της ευρεσιτεχνίας

Της **ΝΙΚΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ**

Σε μια εποχή που η επικρατούσα άποψη θέλει την παρθενογένεση να έχει εκλείψει, τόσο η οικονομική επιτυχία όσο και η χρησιμότητα διάσημων ευρεσιτεχνιών έρχονται να αποδείξουν ότι η καινοτομία δεν προκύπτει απαραίτητα από το πρωτογενές του δημιουργήματος αλλά κάλλιστα κι από την μετεξέλιξή του. Στην περίπτωση της ευρεσιτεχνίας όμως δεν αρκεί μονάχα η ιδέα και η υλοποίησή της.

Για την οικονομική εκμετάλλευση μιας ευρεσιτεχνίας και την διασφάλιση της ιδιοκτησίας της απαιτείται σίγουρα η κατοχύρωσή της. Το newsbeast.gr συνομιλώντας με τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, αρμόδιος φορέας για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών, παρουσιάζει τη διαδικασία κατοχύρωσης μιας ευρεσιτεχνίας καθώς και τα οφέλη που απορρέουν από αυτή.

Τα έργα ανθρώπινης δημιουργικότητας και καινοτόμου σκέψης δεν σταμάτησαν ποτέ και μάλιστα δεν είναι λίγες οι φορές που εφευρέτες και επιστήμονες συνέβαλαν με αυτά στην παγκόσμια πολιτισμική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Αλλά και οι ίδιοι οι διορατικοί καινοτόμοι, εκμεταλλεόμενοι την ευρεσιτεχνία τους, βελτίωσαν ή ακόμα και εκτίναξαν στα ύψη το οικονομικό τους επίπεδο. Επιπρόσθετα, πλείστες περιπτώσεις δικαστικών διενέξεων για την κατοχύρωση και οικονομική εκμετάλλευση επιχειρηματικών εφευρέσεων έρχονται να επιβεβαιώσουν την αναγκαιότητα του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Η κατοχύρωση λοιπόν της διανοητικής ιδιοκτησίας, της ευρεσιτεχνίας, ή κοινώς της πατέντας, κρίνεται απαραίτητη και ταυτόχρονα αποτελεί τον θεμέλιο λίθο για την εμπορευσιμότητα των δημιουργημάτων των εφευρέτων.

Πώς μπορεί όμως κάποιος να κατοχυρώσει την εφεύρεσή του; Ο καθένας που θεωρεί πως η καινοτομία του χρήζει κατοχύρωσης μπορεί να απευθυνθεί στον αρμόδιο οργανισμό που χορηγεί διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Με το συγκεκριμένο διπλώμα παρέχεται στον εφευρέτη το αποκλειστικό δικαίωμα να εκμεταλλευτεί παραγωγικά την εφεύρεσή του και απαγορεύει σε κάθε τρίτο να τη χρησιμοποιεί χωρίς την συναίνεση του.

Στη χώρα μας ο αρμόδιος φορέας για την απονομή τίτλων που διασφαλίζουν νομικά τον εφευρέτη είναι ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Ο ΟΒΙ λειτουργεί από το 1988 και εποπτεύεται από το υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Όντας ένας από τους πιο σύγχρονους οργανισμούς της Ελλάδας, παρέχει σημαντικές υπηρεσίες στο χώρο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Με το Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ) κατοχυρώνει τις εφευρέσεις ενώ παρέχει και τεχνολογική πληροφόρηση από Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο για τεχνικά βιβλιογραφικά και άλλα στοιχεία.

► Μάθετε τι προστατεύει και σε τι αφορά - Αναλυτικά η διαδικασία

Διαδικασία που ακολουθείται για την κατοχύρωση της ευρεσιτεχνίας

Σύμφωνα με τον νόμο 1733/1987 σχετικά με τις εφευρέσεις και την τεχνολογική καινοτομία «οι ευρεσιτεχνίες αφορούν επινοήματα νέα, που εμπεριέχουν εφευρετική δραστηριότητα και είναι επιδεκτικά βιομηχανικής εφαρμογής. Η ευρεσιτεχνία μπορεί να αναφέρεται σε προϊόν, μέθοδο ή βιομηχανική εφαρμογή».

Με τον όρο νέα κρίνεται κάθε εφεύρεση η οποία δεν είναι γνωστή οπουδήποτε στον κόσμο από γραπτή ή προφορική περιγραφή ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο πριν από την ημερομηνία κατάθεσής της αίτησης για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Μια εφεύρεση επίσης θεωρείται ότι εμπεριέχει εφευρετική δραστηριότητα αν δεν προκύπτει με προφανή τρόπο από την υπάρχουσα στάθμη της τεχνικής. Τέλος επιδεκτική βιομηχανικής εφαρμογής νοείται η εφεύρεση το αντικείμενο της οποίας μπορεί να παραχθεί ή να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε τομέα της παραγωγικής δραστηριότητας.

Όσο για το τι ακριβώς θεωρείται ευρεσιτεχνία, στην επίσημη ιστοσελίδα του οργανισμού αποσαφηνίζονται τα είδη που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία. Ενδεικτικά, εφευρέσεις δεν θεωρούνται οι επιστημονικές θεωρίες, οι μαθηματικοί μέθοδοι, οι αισθητικές δημιουργίες καθώς και τα σχέδια, οι κανόνες και οι μέθοδοι για την άσκηση των πνευματικών δραστηριοτήτων. Εύλογα δεν χορηγούνται επίσης διπλώματα ευρεσιτεχνίας και για εφευρέσεις των οποίων η εφαρμογή αντικεινται στη δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη.

Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας παρέχει στον κάτοχό του το αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης του επινοήματός του για 20 χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι το επινόημα δεν μπορεί να κατασκευαστεί, χρησιμοποιηθεί, διανεμηθεί ή πωληθεί χωρίς τη δική του έγκριση, στη χώρα ή στις χώρες για τις οποίες διαθέτει ένα ισχύον δίπλωμα. Η προστασία δε της πατέντας διέπεται από τους νόμους του κράτους στο οποίο έχει εκδοθεί το δίπλωμα.

Η κατοχύρωση της ευρεσιτεχνίας γίνεται με την κατάθεση της αίτησης στο αρμόδιο γραφείο ευρεσιτεχνιών. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει: 1) Περιγραφή της εφεύρεσης, 2) Σχέδια, 3) Δεδομένα που αποδεικνύουν τη δραστηριότητα της εφεύρεσης, 4) Δεδομένα που αποδεικνύουν τη βιομηχανική εφαρμογή της εφεύρεσης, 5) Δεδομένα που αποδεικνύουν τη νέα και εφευρετική φύση της εφεύρεσης, 6) Δεδομένα που αποδεικνύουν τη δυνατότητα βιομηχανικής εφαρμογής της εφεύρεσης.

Η διαδικασία κατοχύρωσης της ευρεσιτεχνίας περιλαμβάνει: 1) Εξέταση της αίτησης, 2) Έγκριση της αίτησης, 3) Έκδοση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, 4) Επιδείξη του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, 5) Ανανέωση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ευρεσιτεχνία

Η ευρεσιτεχνία (πατέντα) είναι ένα αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης που δίνεται για κάποιο διάστημα στον εφευρέτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) μιας νέας μεθόδου, ουσίας ή μηχανισμού. Το αποκλειστικό αυτό δικαίωμα χορηγείται για 20 χρόνια (17 χρόνια στην Ελλάδα) από την υποβολή της αίτησης και απαγορεύει σε άλλους να χρησιμοποιούν τους Σύνιακες της κατοχυρωμένης μεθόδου, ουσία ή μηχανισμό χωρίς την άδεια του κατόχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μπορούν να κατοχυρωθούν όχι μόνο Σύνιακες εφευρέσεις, αλλά και ανακαλύψεις, εφόσον οι ιδιότητες τις οποίες ζητά να κατοχυρώσει ο εφευρέτης δεν ήταν ήδη γνωστές.

Από τη Βικιπαίδεια, την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΕΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε. Άμεση καταχώρηση πατέντας

Τα δικαιώματά σας

Η καταχώριση ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας σας παρέχει αποκλειστικά δικαιώματα (Ο κάτοχος ή οι κάτοχοι δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας μπορούν να απαγορεύουν σε οποιονδήποτε άλλο τη χρήση των εν λόγω δικαιωμάτων) επί της εφεύρεσής σας για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, συνήθως 20 ετών. Άλλα άτομα δεν μπορούν να παράγουν, να χρησιμοποιούν, να πωλούν ή να εισάγουν ένα εμπόρευμα ή μια μέθοδο που βασίζεται στην κατοχυρωμένη με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εφεύρεσή σας. Μπορείτε να δώσετε σε άλλον προσωρινή άδεια να χρησιμοποιεί την εφεύρεσή σας μέσω μιας συμφωνίας για χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή να πωλήσετε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας σε άλλον. Δεν μπορείτε να ανανεώσετε ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μετά τη λήξη του.

Τι προστατεύετε μέσω ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας

Μέσω ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας προστατεύετε τις τεχνικές σας εφευρέσεις: νέα προϊόντα ή υπηρεσίες που εμπεριέχουν εφευρετική διαδικασία και έχουν βιομηχανική εφαρμογή.

Για να δείτε αν έχει ήδη λάβει δίπλωμα ευρεσιτεχνίας κάποια εφεύρεση παρόμοια με τη δική σας, ανατρέξτε στην πύλη του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας [efreen](http://efreen.europa.eu) στις συχνές ερωτήσεις σχετικά με την αναζήτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας [efreen](http://efreen.europa.eu) ή συμβουλευτείτε τη βάση δεδομένων Espacenetdefreen.

Πώς γίνεται η καταχώριση ευρεσιτεχνίας

Αν χρειάζεστε προστασία σε μία μόνο ευρωπαϊκή χώρα (Στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ και η Αλβανία, η Ισλανδία, η Λιχτενστάιν, η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Σερβία, η Ελβετία και η Τουρκία), μπορείτε να καταχωρίσετε την ευρεσιτεχνία σε εθνικό επίπεδο. Δείτε με ποιο τοπικό γραφείο ευρεσιτεχνιών [efreen](http://efreen.europa.eu) πρέπει να επικοινωνήσετε. Για προστασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μπορείτε να καταχωρίσετε μια ευρωπαϊκή ευρεσιτεχνία στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας [efreen](http://efreen.europa.eu) (EPO). Ωστόσο, ένα ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας πρέπει να επικυρωθεί από το εθνικό γραφείο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας [efreen](http://efreen.europa.eu) σε κάθε χώρα στην οποία απαιτείται προστασία. Ανάλογα με τη νομοθεσία της εκάστοτε χώρας [efreen](http://efreen.europa.eu), μπορεί να σας ζητηθεί να προσκομίσετε μεταφράσεις ή να καταβάλετε τέλη εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Κατοχύρωση Εφευρέσεων στην Ελλάδα

Μια εφεύρεση έχει νομική προστασία μόνο όταν κατοχυρωθεί με Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ) ή Πιστοποιητικό Υποδείγματος Χρησιμότητας (ΠΥΧ) ή Πιστοποιητικό Κατάθεσης Μετάφρασης Ευρωπαϊκού ΔΕ ή άλλους τίτλους προστασίας. Αποκλειστικά αρμόδιος για τη χορήγησή τους στην Ελλάδα είναι ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Ο ΟΒΙ παράλληλα λειτουργεί ως γραφείο παραλαβής αιτήσεων για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών στο εξωτερικό, καθώς και για την καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων στο εξωτερικό.

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΗΣ

Τα μεγαλύτερα ψέματα λέγονται πριν από τον γάμο, κατά τη διάρκειας της προεκλογικής περιόδου και μετά το κυνήγι και το ψάρεμα.

Προκειμένου να αναδείξω την τέχνη και τη δύναμη της παραπλάνησης, θα ξεκινήσω με μία ιστορία που χάνεται στη δεκαετία του 1930, αλλά πιστεύω ότι εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα και σήμερα. Τρεις φίλοι κατέληξαν σε ένα ξενοδοχείο προκειμένου να διανυκτερεύσουν.

Ζήτησαν ένα τρίκλινο δωμάτιο για το οποίο πλήρωσαν 30 ευρώ. Δηλαδή 10 ευρώ ο καθένας. Όταν ανέβηκαν στο δωμάτιό τους, ο υπάλληλος συνειδητοποίησε ότι έκανε λάθος γιατί η χρέωση για το δωμάτιο ήταν μόνο 25 ευρώ. Φώναξε τον «μικρό» και του έδωσε 5 ευρώ για να τα επιστρέψει. Ο πονηρός μικρός αντιλαμβανόμενος ότι τα 5 ευρώ δεν διαιρούνται ακριβώς διά του 3, κράτησε τα δύο ευρώ για τον εαυτό του, σαν φιλοδώρημα και επέστρεψε τα 3 ευρώ στους πελάτες. Δηλαδή, ο κάθε πελάτης πλήρωσε για τη διαμονή του 9 ευρώ, σύνολο 27 ευρώ και ο νεαρός κράτησε και 2 για τον εαυτό του. Ετσι, προκύπτει το ερώτημα του γρίφου: Αφού, αυτά που πλήρωσαν οι πελάτες και κράτησε ο νεαρός κάνουν 29 ευρώ, που πήγε το ένα ευρώ από τα αρχικά 30;

Αξίζει τον κόπο να βασανίσετε λίγο το μυαλό σας, για να δοκιμάσετε τη δική σας λογική. Γιατί ξεκίνησα το σημερινό άρθρο με τον γρίφο; Εχω πραγματικά εκπλαγεί από τις συζητήσεις που παρακολουθώ στην τηλεόραση με πρωταγωνι-

στές πολιτικούς και δημοσιογράφους. Νόμιζα ότι μετά τις εκλογές και την αλλαγή της κυβέρνησης τα παραπλανητικά ψέματα και οι ανακρίβειες θα είχαν περιοριστεί. Εξάλλου είναι γενικά παραδεκτό ότι τα μεγαλύτερα ψέματα λέγονται πριν από τον γάμο, κατά της διάρκειας της προεκλογικής περιόδου και μετά το κυνήγι και το ψάρεμα! Εμείς εδώ δεν περιοριστήκαμε στην προεκλογική περίοδο, αλλά συνεχίζουμε ακάθεκτοι να ζούμε μέσα στην παραπλάνηση. Αντιλαμβάνομαι ότι η παράθεση των ανουσιων συζητήσεων είναι

κουραστική, αλλά δυστυχώς απαραίτητη. Αν δεν αντιληφθούμε τη μεθοδολογία και τα κόλπα των πολιτικών μας, δυστυχώς θα είμαστε καταδικασμένοι να μας κυβερνούν αυτοί που είναι καλοί

στην παραπλάνηση και όχι στην αποτελεσματικότητα. Όσοι φτάσατε μέχρι το σημείο αυτό, δικαιούστε την αμοιβή σας, που δεν είναι άλλη από τη σωστή λύση στον γρίφο, η οποία είναι τόσο απλή που θα εκπλήξει. Τα αρχικά 30 ευρώ μοιράστηκαν ως εξής:

Το ξενοδοχείο εισέπραξε 25 ευρώ, ο νεαρός 2 και οι τρεις φίλοι 3 ευρώ, σύνολο 30 ευρώ. Δεν υπάρχει κανένα χαμένο ευρώ! Είναι η διατύπωση του προβλήματος που σας παραπλανά ώστε να παρασυρθείτε σε λανθασμένο δρόμο στη σκέψη σας. Είμαι βέβαιος ότι από σήμερα και εσείς θα προσπαθείτε να δείτε μέσα από τις συζητήσεις των πολιτικών μας τα τεχνάσματα που χρησιμοποιούν προκειμένου να μας παραπλανήσουν και να μας παρουσιάσουν τα πράγματα όπως θέλουν και όχι όπως είναι.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΣΚΟΥΛΑ 2 ΡΕΘΥΜΝΟ, ΤΗΛ: 2831035042, ΦΑΞ: 2831023392,
E-MAIL: k.kainotomia@gmail.com SITE: www.koinonikikainotomia.gr
FACEBOOK: Κοινωνική Καινοτομία <https://www.facebook.com/k.kainotomia/>.

Η έκδοση της εφημερίδας «Κοινωνική ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» δίνει το χρονικό περιθώριο στους αναγνώστες της, να στείλουν τις κοινωνικές καινοτόμες προτάσεις τους, στην εφημερίδα στο φαξ 2831023392 ή στο e-mail: k.kainotomia@gmail.com

Οι προτάσεις αυτές θα παρουσιάζονται είτε ως άρθρο, είτε ως μέρος των διαλόγων, στα επόμενα φύλλα.

Για τον σκοπό αυτό σε κάθε έκδοση, θα αναγράφονται τα θέματα που θα συζητηθούν στην επόμενη έκδοση της 31/7/2017. Τα θέματα αυτά είναι:

1. ΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
2. ΚΡΑΤΟΣ	ΔΙΑ ΚΡΑΤΙΚΑ
3. ΑΓΟΡΑ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ
4. ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟ	ΠΛΟΥΤΟΣ ΚΑΙ ΞΣΟΔΥΝΑΜΑ
5. ΧΡΗΜΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ	ΑΡΘΡΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ
6. ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ:	>> >>
7. ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ:	>> >>
8. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ:	>> >>

Η εφημερίδα «Κοινωνική ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» κυκλοφορεί σε συγκεκριμένα σημεία πώλησης στην ΚΡΗΤΗ. Τα σημεία αυτά αναγράφονται στην ιστοσελίδα. www.koinonikikainotomia.gr, στην οποία αναρτώνται αναλυτικά όλες οι εκδόσεις της εφημερίδας

Το αντίτιμο για την εφημερίδα είναι προαιρετικό. Στα σημεία πώλησης οι εφημερίδες διατίθενται σε ιδιαίτερο σταντ πάνω στο οποίο υπάρχει «κουμπάρας» στον οποίο ο αναγνώστης προαιρετικά εισφέρει την οικονομική βοήθεια του, για την συνέχιση της έκδοσης της εφημερίδας. Η οικονομική διαχείριση της εφημερίδας δημοσιεύεται σε κάθε έκδοση όπως παρακάτω.

1. ΔΑΠΑΝΕΣ: ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ 7.230 € - ΔΙΑΝΟΜΗΣ..... - ΙΔΡΥΣΗΣ: 1.716 € - ΛΟΙΠΑ.....
2. ΕΣΟΔΑ: ΙΔΡΥΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ 1.800 € - ΚΟΥΜΠΑΡΑ: 7.200 €
3. Εισφορές εκτός από τους κουμπάρδες δεν γίνονται δεκτές.

Την εφημερίδα διαχειρίζεται η Μη Κερδοσκοπική εταιρεία «Κοινωνική ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» με έδρα Σκουλά 2, Ρέθυμνο, τηλ 2831035042, φαξ 2831023392. Υπεύθυνος: κ. Δημήτρης Ηλιάκης, e-mail: demeliakis@gmail.com, τηλ: 6974322338, facebook: Κοινωνική Καινοτομία, <https://www.facebook.com/k.kainotomia/>.

ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΝΤΥΠΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

- Καστέλι Κισσάμου, περίπτερο έναντι 1ου Γυμνασίου κ. Γεώργιος Τσουρουανάκης τηλ. 6972289878
- Χανιά, καφετέρια ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ οδός: Χατζ. Νταλιάνη 40. κ Σπύρος Ανδρουλάκης, τηλ 6973350988
- Χανιά Πολυχώρος ΜΕΓΑΛΟ οδός: Γρηγορίου Ε' 69. τηλ 2821072352
- Παλαιχώρα καφετέρια ΚΟΚΟΝΑΤ κ. Αντώνης Σεργιντάνης τηλ. 6971655429
- Κάντανος, Σταθμός ΚΤΕΛ
- Βρύσες Αποκορώνου καφετέρια LA LUNA κ. Γιάννης Κασαπάκης τηλ 2825051500
- ΚΤΕΛ Χανίων - Καστελλίου - Παλαιχώρας - Βρυσών

ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

- Ρέθυμνο: Κέντρο Τύπου Μοάτσου. κ. Χαρίση Ελευθερία τηλ. 2831025935
- Ρέθυμνο: Βιβλίο Τύπος, Ηγουμενίου Γαβριήλ 137
- Ρέθυμνο: Cul de sac, κ. Χαμογιωργάκης (Πλατεία Τίτου Πετυχάκη - Πλάτανος)
- Ανώγεια super market ΑΡΙΑΔΗΝΗ κ. Τάσος Σταυρακάκης
- Πέραμα, καφετέρια REVANS, τηλ 2834023319
- Σπήλι, super market, Σταύρος Μπριλάκης
- ΚΤΕΛ Ρεθύμνου

ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

- Ηράκλειο Δισκοπολείο Αεράκης τηλ. 6980976609 (Πλατεία Κοραή)
- Ηράκλειο Κέντρο Τύπου κ. Βαγγελιώ Κουτάντου τηλ. 2810231090
- Μοίρες - ΚΤΕΛ Ηρακλείου
- Βιάννος καφέ ΑΔΑΜΑΚΗΣ κ. Ειρήνη κ υιός Πετράκης τηλ 2895022249
- ΚΤΕΛ Χανίων - Ρεθύμνου, Ηρακλείου - Λασιθίου

ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

- Ιεράπετρα - ΚΤΕΛ Λασιθίου
- Άγιος Νικόλαος καφετέρια Αστέρια λιμάνι Αγίου Νικολάου κ. Μιχάλης Σγουρός τηλ. 6944714853
- Άγιος Νικόλαος - ΚΤΕΛ Αγίου Νικολάου
- Σητεία καφετέρια ΚΑΦΕ, οδός Καραμανλή Λιμάνι κ. Κοτζαμποξάκης τηλ 6975779052, 2843025131
- Σητεία - ΚΤΕΛ Λασιθίου